

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

FAKULTA BEZPEČNOSTNĚ PRÁVNÍ

Katedra kriminalistiky

**Vybrané problémy metodiky vyšetřování
organizované kriminality**

Bakalářská práce

**Selected problems of methodology of investigation
of organized crime**

VEDOUCÍ PRÁCE

Mgr. Jiří Vávra

AUTOR PRÁCE

Hana Št'ásková

PRAHA

2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Praze, dne 15. března 2022

Hana Štásková

Poděkování

Ráda bych Mgr. Jiřímu Vávrovi za cenné rady a věcné připomínky, které mi pomohly tuto bakalářskou práci zkompletovat.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá vybranými problémy metodiky vyšetřování organizované kriminality se zaměřením na drogovou kriminalitu. Práce je rozdělena na několik kapitol, kde byly rozpracovány problémové okruhy organizované kriminality. Jedná se o charakteristiku organizované kriminality, trestných činů souvisejících s problematikou drog, domácích producentů, distributorů drog a v neposlední řadě typické stopy, způsoby jejich zjišťování, zajišťování a dokumentace pro procesní využití.

Klíčová slova

Organizovaná kriminalita, metodika vyšetřování organizovaného zločinu, drogová kriminalita, zločin, drogy, vyšetřování, stopy

Annotation

The bachelor thesis deals with selected problems of the methodology of investigating organized crime with a focus on drug crime. The thesis is divided into several chapters, where the problem areas of organized crime were developed. This is a characteristic of organized crime, drug-related crimes, domestic drug producers, drug distributors and finally typical traces, methods of their detection, securing and documentation for procedural use.

Keywords

Organized crime, methodology of investigation of organized crime, drug crime, crime, drugs, investigation, traces

Obsah

Úvod.....	7
1 Organizovaná kriminalita	9
1.1 Definice organizované kriminality	9
1.2 Typické znaky organizované kriminality	10
1.3 Formy organizované kriminality	13
2 Drogová kriminalita.....	14
2.1 Drogy.....	14
2.2 Drogová kriminalita v ČR.....	15
2.2.1 Historický kontext.....	15
2.2.2 Současná drogová kriminalita v ČR.....	16
2.2.3 Pachatelé drogové kriminality v ČR	21
3 Metodika vyšetřování organizované kriminality	24
3.1 Metodika vyšetřování.....	24
3.2 Typické stopy organizované kriminality	26
3.3 Typické vyšetřovací situace organizované kriminality	27
3.4 Zvláštnosti podnětů vyšetřování	28
3.5 Zvláštnosti předmětu vyšetřování	28
3.6 Zvláštnosti počátečních úkonů	29
3.7 Zvláštnosti vyšetřovacích verzí a plánování	31
3.8 Zvláštnosti následných úkonů	32

3.9	Zvláštnosti prevence.....	32
4	Metodika vyšetřování drogové kriminality.....	33
4.1	Typické stopy drogové kriminality.....	33
4.1.1	Zajištění stop.....	35
4.2	Typické vyšetřovací situace drogové kriminality	37
4.3	Zvláštnosti předmětu dokazování.....	38
4.4	Typické podněty k vyšetřování a jejich zvláštnosti.....	39
4.5	Zvláštnosti počátečních vyšetřovacích úkonů	40
4.5.1	Ohledání místa činu	41
4.6	Zvláštnosti vyšetřovacích verzí a plánování	42
4.7	Zvláštnosti následných úkonů	42
4.8	Zvláštnosti prevence drogové kriminality	44
	Závěr	45
	Zkratky	49
	Zdroje.....	50
	Seznam grafů	54
	Seznam příloh	54
	Přílohy	55

Úvod

Organizovaný zločin je celosvětový fenomén, který představuje značná rizika pro bezpečnost, stabilitu ekonomického a politického systému, a to nejenom na národní úrovni, ale i na té mezinárodní. Hlavním cílem organizovaného zločinu je maximalizace zisku bez ohledu na užití legálních či nelegálních prostředků, a to nejenom ekonomického zisku, ale i zisku v podobě společenského, politického či ekonomického vlivu. Je to jev, který se v čase vyvíjí a proměňuje v závislosti na ekonomických, politických a společenských podmínkách. Je to tedy heterogenní a variabilní fenomén, jehož projevy jsou odlišné napříč různým spektrem zemí. V žádných jiných státech ani v právním řádu České republiky (ČR) se prozatím nepodařilo nalézt vhodnou jednoznačnou definici organizovaného zločinu a ani právně vystihnout jeho hlavní rysy. Na čem se odborníci ale shodnou je, že organizovaný zločin je z právního hlediska odlišný od běžných forem trestné činnosti. Právě neschopnost jednoznačně definovat tento fenomén znesnadňuje policejním orgánům účinněproti němu bojovat.

Bakalářská práce se zabývá vybranými problémy metodiky vyšetřování organizovaného zločinu se zaměřením na drogovou kriminalitu, neboť i přes současnou značnou dominanci hospodářské kriminality a korupce, jakožto jedné z forem organizované kriminality, drogová kriminalita hrála a stále hraje v českém prostředí zásadní roli. Téma práce jsem si zvolila, protože organizovaný zločin a zejména drogová kriminalita je součástí našich životů, ať už si to uvědomujeme či nikoliv. Nejvíce ohroženi jsou právě mladiství, kteří mají sklony k závislosti, ale i k produkci drog, která pro ně znamená ideální nástroj pro dosažení zisku.

Cílem mé práce bylo upozornit na problémy týkající se organizovaného zločinu, zejména metodiky vyšetřování. Pro naplnění cíle je práce rozdělena do několika kapitol. První kapitola se zaměřuje na organizovanou kriminalitu, její možné definice a charakteristické rysy a její formy. Další kapitola už je zacílena konkrétně na drogovou kriminalitu se zaměřením na ČR od historie po současnost. V této kapitole jsou představeny jednotlivé drogy, a uvedeny

statistiky nejčastějších drog a současných pachatelů. Poslední dvě kapitoly jsou věnovány metodice vyšetřování organizovaného zločinu a drogové kriminality. Jsou zde uvedeny zvláštnosti a problémy metodiky.

1 Organizovaná kriminalita

Tato kapitola se zabývá nejprve organizovanou kriminalitou, která je ústředním tématem této práce. Jsou zde uvedeny vybrané definice organizované kriminality, její typické znaky, a na závěr jsou uvedeny jednotlivé formy organizovaného zločinu.

1.1 Definice organizované kriminality

Teoretické vymezení pojmu organizované kriminality neboli organizovaného zločinu je velmi obtížné. V současné době existuje několik definic tohoto fenoménu, neboť organizovaná kriminalita není homogenní ani neměnný jev. Liší se napříč různými zeměmi a je podmíněna kulturou a konkrétním prostředím dané země. Podle Karabce *je organizovaný zločin jako právní kategorie fenomén kvalitativně odlišný od ostatních („klasických“) forem trestné činnosti, jako je např. majetková nebo násilná kriminalita, mravnostní kriminalita, trestná činnost proti veřejnému pořádku apod. Tato kvalitativní odlišnost je zřejmá již z toho, že se dosud uspokojuje nepodařilo ani v právním řádu České republiky ani v právních normách v jiných státech jednoznačně definovat pojem „organizovaný zločin“ a právně relevantně určit jeho znaky.*¹

Význam jednotné definice organizovaného zločinu je však nezbytným předpokladem pro úspěšný boj proti němu, tedy konkrétně usnadňuje odhalování, objasňování a stíhání organizovaného zločinu. Z tohoto důvodu usilují o teoretické vymezení organizovaného zločinu právě samotní kriminologové, ale i právníci.²

Jednou z definic je, že *organizovaná kriminalita je soustavná a plánovitá trestná činnost páchaná hierarchicky strukturovanou skupinou osob, mezi nimiž existuje dělba činnosti. Jejím primárním cílem je dosažení vysokého zisku.*³Dle Kuchty a kolektivu *organizovaná kriminalita představuje specifický typ, způsob*

¹KARABEC, Z. *K právním prostředkům boje proti organizovanému zločinu*. Trestní právo, 1999, 10 str. ISSN 1211-2860., str. 8

²BUDKA, I. a kol., *Organizovaná kriminalita II*. Praha: Policejní akademie ČR, 2006, 200 str.

³MUSIL, J. in NOVOTNÝ, O. a kol. *Kriminologie*. Praha: ASPI, 2004, 451 str. ISBN 80-7357-026-2., str. 324

*trestné činnosti vykazující řadu shodných formálních rysů s podnikatelskou činností, organizovaný za účelem dosahování maximálního zisku či jiných výhod bez ohledu na použité prostředky a oblasti podnikání, reagující na strukturu společenské poptávky.*⁴

V České republice (ČR) definuje organizovaný zločin Policie ČR jako *druh skupinové trestné činnosti páchané organizovanou zločineckou skupinou nebo zločineckou organizací. Tyto skupiny a organizace mají většinou vícestupňovou vertikální organizační strukturu a je pro ně typické soustavné páchání koordinované závažné trestné činnosti. Cílem organizovaného zločinu je dosažení maximálního zisku při vynaložení minimálních nákladů, a to zisku nejen materiálního, ale například i ve formě společenského, ekonomického a politického vlivu. Organizovaný zločin tedy představuje mimořádná bezpečnostní rizika, ohrožující stabilitu světového hospodářského a politického systému.*⁵

1.2 Typické znaky organizované kriminality

Definovat pojem organizovaného zločinu lze také podle jeho identifikačních znaků. Podle Kuchty a kolektivu mezi typické znaky organizované kriminality patří *soustavnost, zaměření na zisk, dlouhodobost, členská základna, profesionalita, vnitřní disciplína, organizační struktura, subsidiární úloha násilí, pronikání do oficiálních společenských struktur, bohatství, praní špinavých peněz, mezinárodní spojení a působení.*⁶

Dle Marešové a kolektivu se rozlišují znaky na základní a vedlejší. Zatímco základní znaky by měly být přítomny vždy a v celém rozsahu, tak ty vedlejší se nemusí uplatňovat v plném rozsahu nebo mohou být přítomny pouze některé.

⁴KUCHTA, J., VÁLKOVÁ, H. a kol. *Základy kriminologie a trestní politiky*. Praha: C.H. Beck, 2005. 544 str. ISBN 80-7179-813-4.

⁵POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Co je organizovaný zločin?* [online]. 2016 [cit. 19. 11. 2021]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/co-je-organizovany-zlocin.aspx>

⁶KUCHTA, J., VÁLKOVÁ, H. a kol. *Základy kriminologie a trestní politiky*. Praha: C.H. Beck, 2005. 544 str. ISBN 80-7179-813-4.

Mezi základní znaky lze zařadit:

- Dlouhotrvající kooperaci více osob, z nichž každá má pevně stanovené specifické úkoly,
- páchání závažné trestné činnosti za účelem získat prospěch nebo moc,
- vysokou profesionalitu, tzn. stabilitu, poctivou přípravu akcí, koncepčnost, konspiraci, disciplínu, přísně stanovené normy chování a kontroly, dokonalé vybavení.

Mezi vedlejší znaky lze zařadit:

- Úplnou koncentraci moci v rukou nejvyššího šéfa, sice s delegací pravomoci na střední články řetězce, ale současně s naprostou totalitou a úplným potlačením jakékoliv demokracie,
- snahu získat nezbytné informace a použít je pro zvýšení zisků a snížení rizik, aktivní využívání velkého bohatství,
- používání násilí nebo jiných prostředků zastrašování vevnitř skupin, mezi skupinami i vůči okolnímu světu,
- využití kontaktů na politiky, orgány prosazování práva, veřejnou správu, orgány výkonu spravedlnosti, sdělovací prostředky, ekonomiku, k prosazování svých zájmů prostřednictvím kooperace, kompromitování, korupce, nátlaku,
- fungování na mezinárodní úrovni.⁷

Typické znaky skupin organizovaného zločinu uvádí i američtí autoři Kenney a Fickenauer, které jak sami podotýkají, nemohou samostatně moc dobře poskytovat jasný obraz organizované kriminality, avšak pospolu jej velmi dobře definují. Mezi tyto znaky patří, že skupiny organizované kriminality jsou neideologické, často využívají násilí nebo alespoň hrozbu násilím, vyznačují se organizovanou hierarchií, kontinuitou v čase, zisk nabývají prostřednictvím nelegálního podnikání, mají omezené členství (kriminální historií, etnicky, rasově

⁷MAREŠOVÁ, A. a kol. *Kriminalita v roce 2005*. Praha: IKSP, 2006. 158 str. ISBN 80-7338-051-X., str. 38

apod.), tvoří pravidla mlčenlivosti, pro neutralizování veřejných činitelů a politiků užívají korupci, zajišťují nelegální zboží a služby pro širokou populaci, vně skupin probíhá specializace jednotlivých úkonů a nakonec plánují s hlavním cílem dosáhnout dlouhodobějších cílů.⁸

Policie ČR kategorizuje organizovaný zločin na základě níže uvedených charakteristik:

- Skupinová zločinecká aktivita tří a více osob,
- dlouhodobá soustavná činnost orientována na zisk a moc,
- legalizace výnosů z trestné činnosti (praní špinavých peněz),
- zločinecká základna s organizační strukturou,
- úsilí o monopolní kontrolu určité oblasti nezákonného působení,
- mezinárodní spojení a působení,
- pronikání do oficiálních společenských, ekonomických a politických sfér,
- vysoký stupeň hierarchických vazeb založených na disciplíně a profesionalitě,
- a vysoká adaptabilita.

Jak uvádí Baloun a Scheinost, v praxi je nezbytné rozlišit, kdy se jedná o „obyčejnou“ skupinu pachatelů a kdy o skupinu pachatelů patřící do oblasti organizovaného zločinu. I když u tzv. obyčejných skupin pachatelů může trestná činnost vykazovat znaky organizovanosti (kooperace pachatelů, koordinace akcí), tak by rozhodně neměla být řazena do oblasti organizovaného zločinu. Jejich trestná činnost postrádá totiž „podnikatelský“ charakter, skupina systematicky nezabezpečuje nabídku zboží a služeb, a naopak přímo poškozuje oběti. Struktura těchto skupin pachatelů není tolik diferencovaná, je hierarchicky

⁸KENNEY, D. J., FICKENAUER, J. O., *Organized Crime in America*. Cengage Learning, 1995. 412 p. ISBN 978-0534247027.

jednodušší (maximálně dvojstupňová) a teritorium pachatelů je značně omezenější.⁹

1.3 Formy organizované kriminality

Organizovaný zločin může být mnoho různých podob. Mezi formy organizované kriminality lze podle Němce řadit organizovanou hospodářskou kriminalitu, drogovou organizovanou kriminalitu, bankovní a poštovní loupeže, nelegální obchod se zbraněmi a výbušninami, převaděčství, obchod s lidmi a prostituce, krádeže motorových vozidel, vydírání poplatků za fiktivní ochranu, krádeže uměleckých a starožitných předmětů, počítačovou kriminalitu, korupci, praní špinavých peněz, podvodné zneužití „bílých koní“, terorismus, organizovanou trestnou činnost motocyklových zločineckých gangů a organizovanou trestnou činnost pytláckých zločineckých gangů.¹⁰

V současné době má organizovaná kriminalita v ČR následující podoby:

- Výroba, pašování a distribuce drog,
- obchod s lidmi a organizování prostituce,
- organizování nelegální migrace,
- daňové podvody, útok na státní majetek,
- mezinárodní obchod se zbraněmi a výbušninami,
- padělání měny, zboží a porušování autorských práv,
- praní špinavých peněz, vydírání, korupce, padělání,
- organizované krádeže automobilů, bankovní podvody a loupeže.

⁹BALOUN, V., SCHEINOST, M., *Financialcrime in the Czech Republic: itsfeatures and internationalexension*. In: van Duyne, P.C., von Lampe, K., Newel,J.L., *CriminalFinances and OrganisingCrime in Europe*, 2003. ISBN 9058500454.

¹⁰NĚMEC, M. *Mafie a zločinecké gangy: aktuální problémy vzniku, výskytu a působení zločineckých gangů a mafií a boj proti nim*. Praha: Eurounion, 2003. 309 str. ISBN 80-7317-026-4.

S ohledem na téma práce se tato kapitola podrobně nezabývá jednotlivými formami organizovaného zločinu. Práce se zaměřuje pouze na drogovou kriminalitu, které bude podrobně rozebrána v následující kapitole.

2 Drogová kriminalita

Jak již bylo poznamenáno v předchozí kapitole, tak téma bakalářské práce se zaměřuje zejména na problematiku drog. Z tohoto důvodu se tato kapitola zabývá charakteristikou drog, drogové kriminality, jejími jednotlivými formami a její podobou na území ČR, a to z hlediska historie i současnosti.

2.1 Drogy

Drogy jsou definovány jako „*ilegální, nezákonné, státem nepodporované omamné nebo psychotropní látky (OPL). Jejich explicitní seznam je v českých podmínkách definován zákonem č.167/1998 Sbírky o návykových látkách.*“¹¹ Jako drogu lze podle Presla chápat jakoukoliv látku, tzn. přírodní nebo syntetickou, která plní tyto dva základní požadavky:

- 1) má psychotropní účinek – ovlivňuje tedy naše vnímání okolní reality, působí na naši psychiku, transformuje naše „vnitřní naladění“
- 2) může vést k závislosti¹²

Drogy se mohou rozlišovat dle různých kritérií. Valíček například klasifikuje drogy dle míry rizika a vzniku závislosti na nich. Jedná se o legální a nelegální drogy. Legální drogy se vyznačují akceptovatelným rizikem vzniku závislosti na nich. Z tohoto důvodu jsou volně dostupné a jejich konzumace zákonem i společností tolerována. Mezi tyto drogy lze klasifikovat alkohol, kávu, tabákové výrobky aj. Naopak nelegální drogy jsou spjaty s neakceptovatelnou mírou rizika závislosti, a proto je jejich konzumace ve společnosti zakázána a zákonem trestně stíhána. Patří sem tedy kokain, heroin, pervitin aj.¹³ Na pomezí mezi legálností a nelegálností se nachází marihuana. V ČR dlouhodobě usiluje

¹¹ZÁBRANSKÝ, T. *Drogová epidemiologie*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2003. 95 str. ISBN 80-244-0709-4.

¹²PRESL, J. *Drogová závislost*. Praha: Maxdorf, 1994. 86 str. ISBN 80-85800-18-7.

¹³VALÍČEK, P. *Rostlinné a omamné drogy*. Benešov: Start, 2000. 191 str. ISBN 80-86231-09-7.

o legalizaci marihuany politická strana Pirátů, která chce navázat tak na ostatní státy, kde je už marihuana zcela legální (např. Nizozemsko).

Dle typických způsobů páchaní lze dělit drogovou kriminalitu do třech hlavních skupin:

- Kriminalitu spjatou s produkcí, přechováváním a distribucí drog – je do ní zapojen největší počet lidí, hierarchicky jsou nejvýše postavení výrobci drog, pak jsou dealeři a nejnižší konzumenti.
- Kriminalitu spjatou s importem, exportem a transportem drog – na území ČR se jedná zejména o Balkánské gangy, pro pašování se mohou užívat kurýři (pašují drogy ve svých útrokách), motorová vozidla, zásilky s exotickým ovocem aj.
- Kriminalitu páchanou pod vlivem drog nebo za účelem nalezení finančních prostředků k nákupu drog – pro tyto pachatele je specifický nízký věk a útoky ve skupinkách, jsou pod vysokým tlakem z důvodu nedostatku drogy.¹⁴

2.2 Drogová kriminalita v ČR

V této podkapitole je uveden stručný historický exkurz drogové kriminality na území ČR a následně její podoby v současné době. Nakonec jsou představeni pachatelé drogové kriminality na území ČR.

2.2.1 Historický kontext

Drogovou kriminalitu lze historicky na území České a Slovenské republiky členit na období před rokem 1990 a po roce 1990. Před transformací české ekonomiky (tedy před rokem 1990) byla produkce drog odkázána zejména na tuzemskou produkci. Drogová scéna, tedy produkce, distribuce a následná konzumace drog, byla strukturována do menších uzavřených a vzájemně nepropojených skupin. Pěstovalo se u nás konopí (*cannabis indica*), ze kterého se vyráběla marihuana, hašiš a z přírodních zdrojů se sbíraly lysohlávky české

¹⁴STRAUS, J. a kol. *Metodika vyšetřování drogové kriminality*. Policejní akademie ČR, Praha, 2006. 47 str. ISBN 80-7251-219-6.

(Psilocybe bohemika). Drogy se vyráběly ze všech možných běžně dostupných farmaceutických surovin. Mezi tyto drogy patří směs alkaloidů s přesilou hydrocodonu (Brown) a metamfetamin (pervitin), který získal řadu přezdívek (piko, perník aj.). Specifikem české drogové scény bylo čichání různých dostupných těkavých látek. Jednalo se o čisticí, ředidla barev apod. Až na určité výjimky nebyla trestná drogová činnost spjata s jinou trestní činností, především související s nalézáním finančních prostředků na nákup drog. Změna nastala po roce 1990, kdy došlo k otevření zahraničních trhů, a tím i k přísunu drog ze zahraničí. Česká republika se stala především tranzitorní zemí, přičemž část převážených drog zůstala i na našem území. Došlo k masivnímu zvýšení nabídky i poptávky po drogách, což samozřejmě rozšířilo drogový trh (dostupnost drog a nabízený sortiment). Na scénu se dostávají drogy, jako je kokain, extáze, LSD, DOB aj.¹⁵

2.2.2 Současná drogová kriminalita v ČR

Drogová kriminalita znamená v současné době značný problém a její potlačování patří mezi priority Policie ČR. Z výzkumu i praxe totiž jednoznačně vyplývá pozitivní korelace mezi užíváním návykových látek a páčáním trestné činnosti. V ČR se drogová kriminalita člení na **primární a sekundární drogovou kriminalitu**. *Primární drogová kriminalita představuje trestnou činnost spočívající v neoprávněném nakládání s omamnými a psychotropními látkami (OPL) nebo šířením jejich zneužívání, jde tedy o tzv. typickou drogovou kriminalitu. Kategorii sekundární drogové kriminality naproti tomu tvoří ta část trestné činnosti, která byla spáchána v jiné souvislosti s OPL, například v důsledku intoxikace pachatele nebo za účelem obstarání prostředků na pořízení OPL.*¹⁶ Sekundární drogová kriminalita se od primární liší například i tím, že její rozsah není zcela přesně znám. Podle odhadů však tento typ kriminality zaobírá značný podíl na celkové spáchané trestné činnosti. V ČR není konzumace drog trestná, avšak

¹⁵STRAUS, J. a kol. *Metodika vyšetřování drogové kriminality*. Policejní akademie ČR, Praha, 2006. 47 str. ISBN 80-7251-219-6.

¹⁶MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Možnosti zjišťování míry a struktury sekundární drogové kriminality v podmínkách České republiky* [online]. 2021 [cit. 19. 11. 2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/webpm/clanek/moznosti-zjistovani-miry-a-struktury-sekundarni-drogove-kriminality-v-podminkach-ceske-republiky.aspx>

trestné činy, které jsou spáchány v souvislosti se zneužíváním drog, jsou trestně stíhány.¹⁷

Zákon č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku definuje trestné činnosti, které spadají do **primární drogové kriminality**. Jedná se o:

- § 283 – nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy
- § 284 – přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu
- § 285 – nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku
- § 286 – výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu
- § 287 – šíření toxikomanie
- § 288 – výroba a jiné nakládání s látkami s hormonálním účinkem¹⁸

Podle výroční zprávy o stavu ve věcech drog v ČR bylo v roce 2019 zadrženo celkem 3,9 tis. osob a stíháno 4 až 4,2 tis. osob. Obžalováno bylo 3,1 tis. a odsouzeno 2,6 tis. osob. V témže roce bylo celkem registrováno 4 819 primárních drogových trestných činů. V komparaci s předchozím rokem došlo k poklesu počtu i podílu primárních drogových trestných činů na zjištěné trestné činnosti. Z celkového počtu drogových trestných činů registrovaných v roce 2019 bylo objasněno 3 864 drogových trestných činů. Pokud jde o pachatele, 42 % objasněných drogových trestných činů bylo spácháno opakovaně trestanými osobami, 3 % spáchali mladiství.¹⁹

V posledních letech byl zaznamenán nižší podíl a počet trestných činů výroby, pašování a prodeje drog (§ 283). Naopak došlo ke zvyšování podílu a počtu přechovávání drog pro vlastní potřebu (§ 284). V roce 2019 došlo

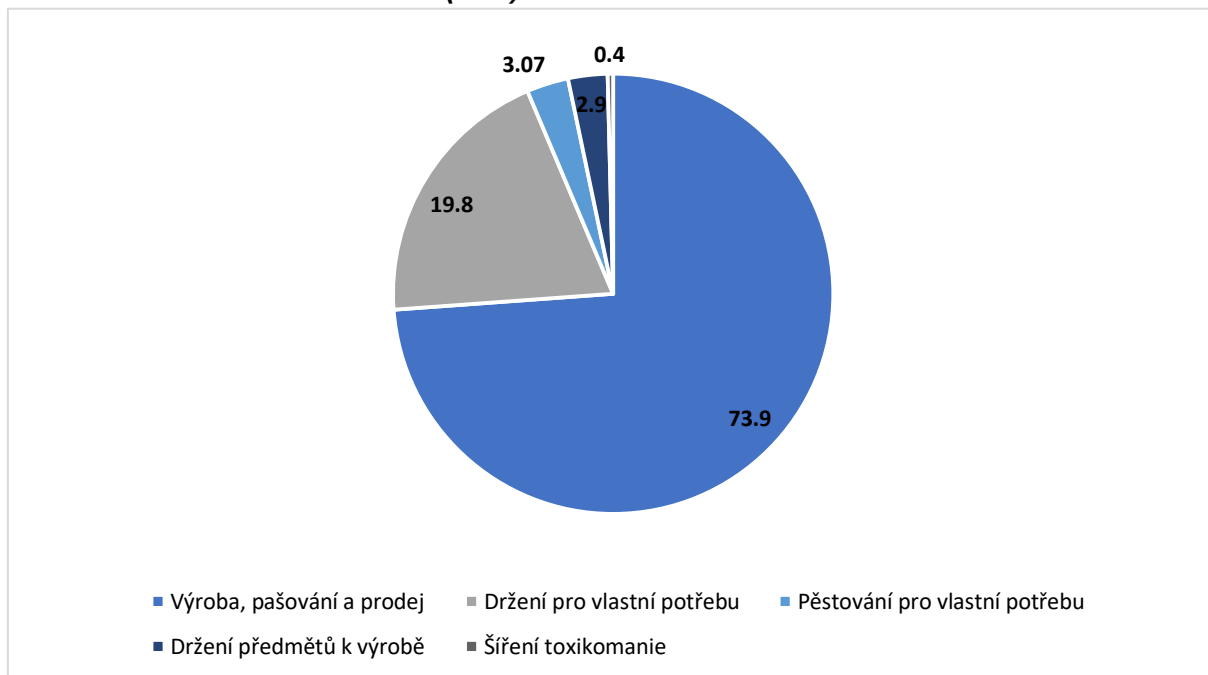
¹⁷EPRAVO. *Trestné činy související s drogami* [online]. Praha: EPRAVO.CZ, 2002 [cit. 10. 1. 2022]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/trestne-ciny-souvisejici-s-drogami-15570.html>

¹⁸ZÁKONY PRO LIDI. *Zákon č. 40/2009 Sb.* [online]. 2021 [cit. 10. 11. 2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>

¹⁹DROGY-INFO. *Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2019* [online]. 2020 [cit. 10. 11. 2021]. Dostupné z: https://www.drogy-info.cz/data/obj_files/33369/1073/VZdrogy2019_www_fin.pdf

k nejvyššímu meziročnímu nárůstu podílu trestného činu přechovávání drog pro vlastní potřebu od roku 2012. Toto navýšení je způsobeno zejména nárůstem počtu trestných činů přechovávání pro vlastní potřebu v souvislosti s konopím.²⁰ Podíl jednotlivých zjištěných primárních drogových trestných činů na celkové kriminalitě za rok 2019 zachycuje graf č. 1.

Graf č. 1: Podíl zjištěných primárních drogových trestných činů na celkové kriminalitě v ČR v roce 2019 (v %)

Zdroj: DROGY-INFO, vlastní zpracování, 2020

Sekundární drogová kriminalita zahrnuje jakoukoliv trestnou činnost, která je spáchána za účelem získání návykové látky. Může se jednat o násilné trestné činnosti (i vraždy), korupci nebo zločiny proti lidskosti. Ačkoliv se **sekundární kriminalita** nedá přesně vymezit, tak Záborský uvádí její možné členění.

- Trestná činnost spáchaná pod vlivem drog – pachatel bývá nejčastěji pod vlivem legálních drog (zejména alkoholu) a málokdy pod vlivem nelegálních drog.

²⁰DROGY-INFO. Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2019 [online]. 2020 [cit. 10. 11. 2021]. Dostupné z: https://www.drogy-info.cz/data/obj_files/33369/1073/VZdrogy2019_www_fin.pdf

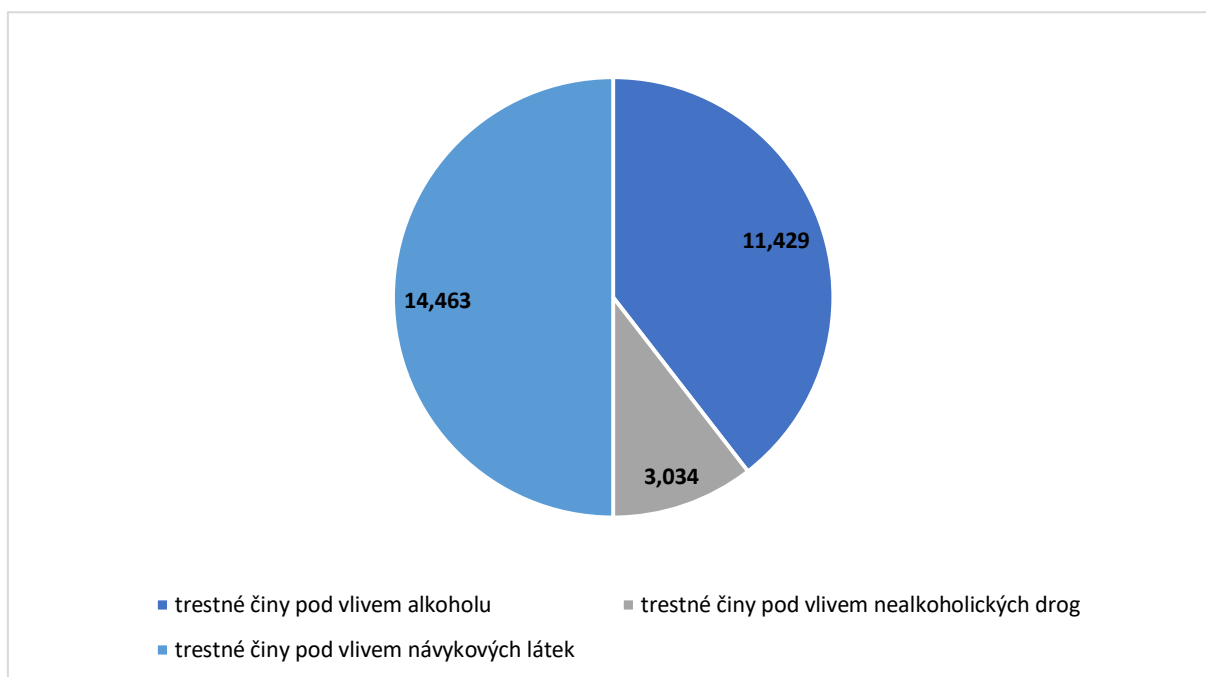
- Trestná činnost spáchaná za pomoci drog – většinou se jedná o drogy, které jsou použity při sexuálních trestných činech za účelem okradení klienta (tzv. “znásilňovací drogy“), nejčastěji se užívá Rohypnol nebo léky na spaní.
- Trestná činnost spáchaná za účelem obstarání prostředků na drogy – tyto trestné činnosti jsou považovány za nejčastější drogovou trestnou činnost, jedná o drobné majetkové trestné činy, které nejsou ve většině případech spjaty s násilím (vykrádání obchodů, automobilů, zfalšování receptů).
- Násilné, zstrašující a korumpující chování obchodníků s drogami.
- Hospodářská kriminalita a korupce.²¹

Podle výroční zprávy o stavu ve věcech drog v ČR bylo v roce 2019 objasněno celkem 93,2 tis. trestných činů, z toho 14,5 tis. (15,5 %) bylo spácháno pod vlivem návykových látek. V komparaci s minulým rokem došlo k nárůstu podílu objasněných trestných činů spáchaných pod vlivem návykových látek a stejně tak počtu trestných činů spáchaných pod vlivem návykových látek. Ve stejném roce bylo pod vlivem alkoholu spácháno 11,4 tis. trestných činů, tj. 79 % objasněných trestných činů spáchaných pod vlivem návykových látek. Největší podíl objasněných trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu byly tvořeny trestnými činy ohrožení pod vlivem návykových látek anebo opilství, nedbalostní dopravní nehody a úmyslné ublížení na zdraví. Podle posledního odhadu z roku 2017 bylo v ČR zjištěno celkem 120,4 tis. vybraných ekonomicky motivovaných trestných činů, z nich odhadem 35 % spáchali uživatelé drog. Nejvyšší podíl reprezentovaly krádeže.²²

²¹ZÁBRANSKÝ, T. *Drogová epidemiologie*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2003. 95 str. ISBN 80-244-0709-4.

²²DROGY-INFO. *Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2019* [online]. 2020 [cit. 10. 11. 2021]. Dostupné z: https://www.drogy-info.cz/data/obj_files/33369/1073/VZdrogy2019_www_fin.pdf

Graf č. 2: Počet trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu a dalších drog v ČR v roce 2019

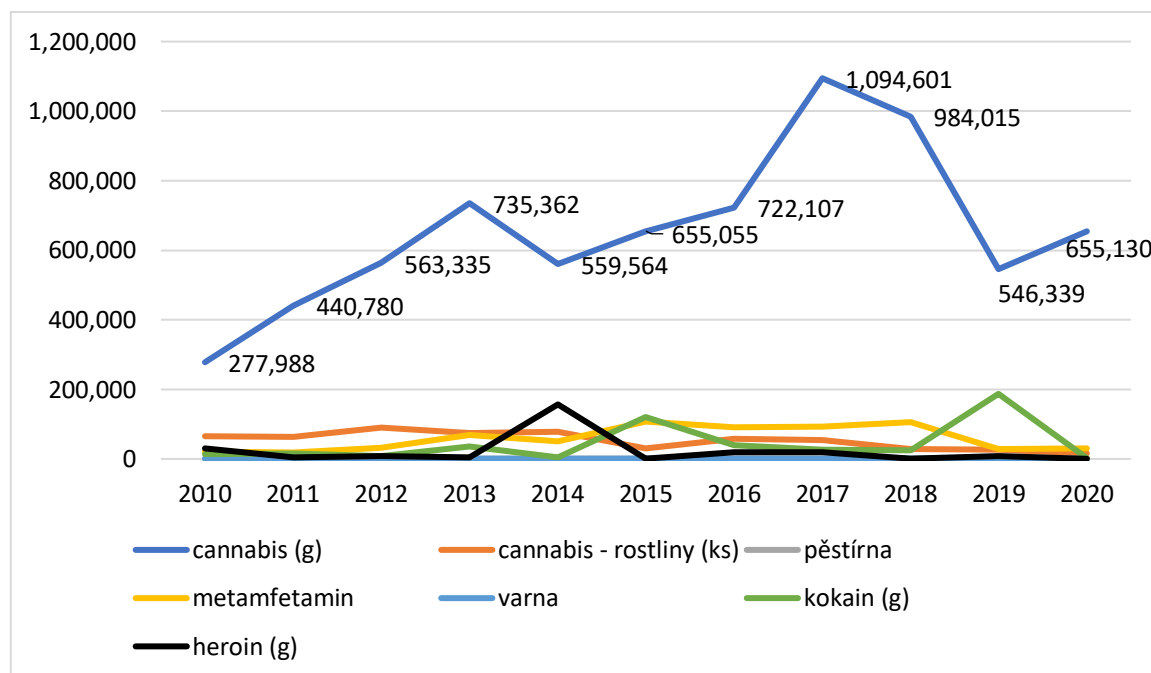

Zdroj: DROGY-INFO, vlastní zpracování, 2020

Po stanovení trendu drog na území ČR je nutné sledovat celkové množství zajištěných drog v čase. Jak je patrné z grafu č. 3, tak nejvíce zadržených drog v tuzemsku ve sledovaném období 2010–2020 bylo v podobě konopí. Trend v počtu zadržených gramů konopí byl v letech 2010–2017 převážně rostoucí (výjimka rok 2013). Po roce 2017 došlo ke značnému poklesu zadrženého konopí, a to až do roku 2019. V roce 2020 bylo zadrženo 655 130 gramů konopí (meziroční růst o 108 791 gramů) a 15 990 kusů konopí (meziroční pokles o 10 935 kusů). Tento vývoj koresponduje s vývojem počtu pěstíren, který ve stejném časovém období rostl (výjimka rok 2015). V roce 2020 bylo zajištěno 167 pěstíren konopí, což je o 91 méně v porovnání s předešlým rokem. Obdobný rostoucí trend byl zaznamenán i u metamfetaminu, kdy v letech 2012–2018 (výjimka rok 2014) množství zadrženého metamfetaminu dynamicky rostlo. K zásadnímu poklesu došlo v roce 2019, kdy se množství metamfetaminu meziročně snížilo o 78 579. V roce 2020 bylo zadrženo 29 601 metamfetaminu, což je o 2 125 více než v roce předchozím. V roce 2020 bylo zajištěno 160 varen, což je o 74 méně než v loňském roce. Počet varen mělo ve sledovaném období nepravidelný trend. Nepravidelný vývoj byl zaznamenán i v množství

zadrženého kokainu a heroinu. V případě kokainu se jedná o výrazné výkyvy v hodnotách. Zatímco v roce 2020 bylo zadrženo 2 642 gramů kokainu, tak v roce 2019 ho bylo zajištěno dokonce 187 102 gramů. V případě heroinu bylo v roce 2020 zadrženo 286 gramů a v roce 2019 zajištěno dokonce 8 838 gramů.²³

Graf č. 3: Vývoj celkového zadrženého množství drog v tuzemsku v letech 2010–2020

Zdroj: POLICIE ČR, vlastní zpracování, 2020

2.2.3 Pachatelé drogové kriminality v ČR

Pachatelé drogové kriminality mají podle Strause charakteristické rysy, podle kterých je lze dělit na:

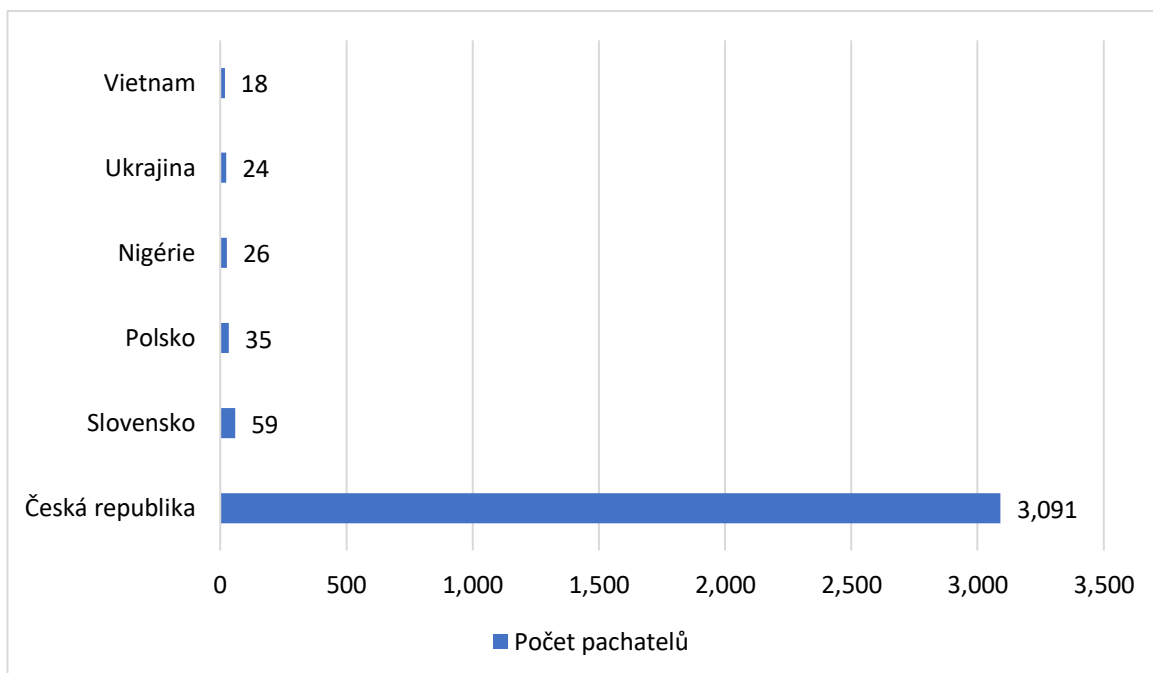
- **pachatele, kteří jsou závislí na drogách** (tzv. toxikomani)
- **a na pachatele producenty a distributory** (tzv. dealeři)

Na počátku 21. století přibližně 80–85 % pachatelů na území ČR mělo české/slovenské občanství, dále se jednalo o občany Albánie a bývalé

²³POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Výroční zpráva Národní protidrogové centrály za rok 2020* [online]. 2021 [cit. 15. 12. 2021]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/soubor/vyrocní-zprava-npc-2020.aspx>

Jugoslávie.²⁴Podoba pachatelů se však značně v čase proměnila, jak demonstruje graf č. 4. V roce 2020 tvořili 93 % všech pachatelů v tuzemsku občané ČR a cizinci pouze 7 %. Stále dominovali pachatelé z ČR (celkový počet 3 091), poté ze Slovenska (pouze 59 osob), ale dále nově převládali pachatelé z Polska, Nigérie, Ukrajiny a Vietnamu.

Graf č. 4: Nejčastější pachatelé drogové kriminality podle státní příslušnosti v ČR v roce 2020

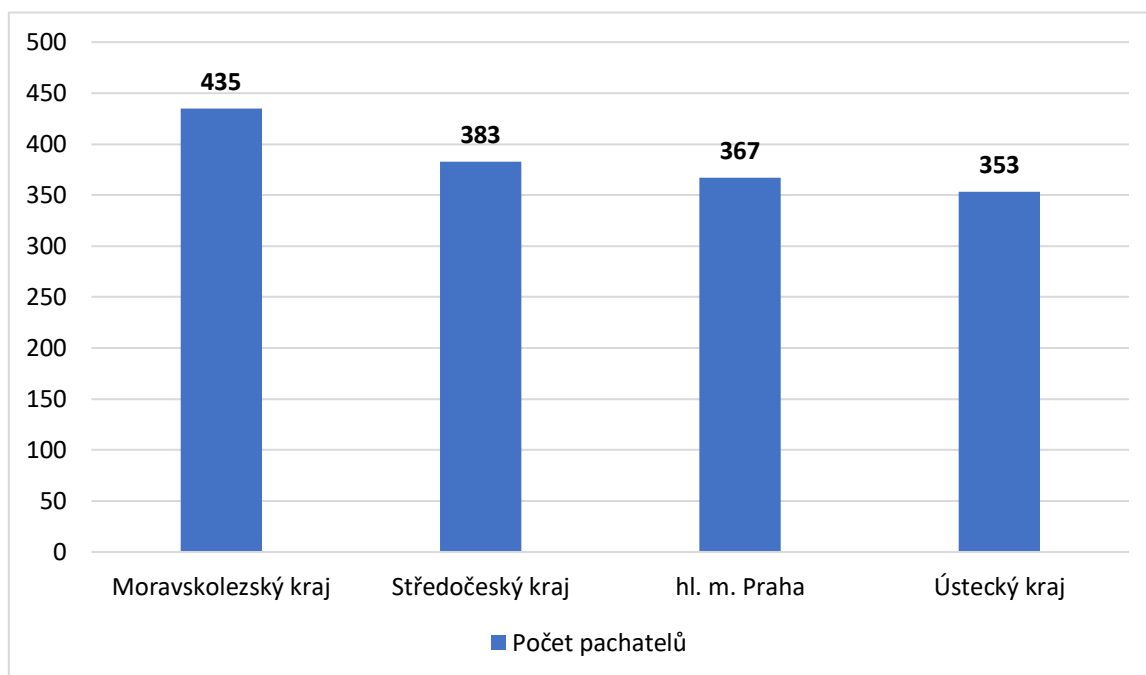

Zdroj: POLICIE ČR, vlastní zpracování, 2020

Jak vyplývá z grafu č. 5, tak z hlediska krajů se na území ČR nacházela v roce 2020 většina pachatelů na území Moravskoslezského kraje (435 osob), dále ve Středočeském kraji (383 osob), Praze (367 osob) a v Ústeckém kraji (353 osob). Nízký počet pachatelů se v témže roce nacházel ve Zlínském kraji (92 osob) a Plzeňském kraji (98 osob).

²⁴STRAUS, J. a kol. *Metodika vyšetřování drogové kriminality*. Policejní akademie ČR, Praha, 2006. 47 str. ISBN 80-7251-219-6.

Graf č. 5: Nejčastější pachatelé drogové kriminality podle krajů v ČR v roce 2020

Zdroj: POLICIE ČR, vlastní zpracování, 2020

Na počátku 90. let 20. století byla většina pachatelů ve věku 24-40 let. Šlo tedy o relativně široké věkové pásmo. Po roce 1995 došlo ke změně a věková hranice se zúžila na pachatele ve věku 20-30 let.²⁵ Z výroční zprávy Národní protidrogové centrály za rok 2020 vyplynulo, že pachatelé byly dominantně osoby dospělé (3 196 osob). Mladistvých bylo pouze 85 osob a nezletilých 35 osob.²⁶

Odhadem 60–70 % osob má maximálně základní vzdělání nebo jsou vyučení. Pouze menšina z nich má středoškolské vzdělání. Pachatelé jsou zejména osoby svobodné, které jsou z 30 % recidivisté. Většinou se jedná

²⁵STRAUS, J. a kol. *Metodika vyšetřování drogové kriminality*. Policejní akademie ČR, Praha, 2006. 47 str. ISBN 80-7251-219-6.

²⁶POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Výroční zpráva Národní protidrogové centrály za rok 2020* [online]. 2021 [cit. 15. 12. 2021]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/soubor/vyrocní-zprava-npc-2020.aspx>

o muže. Ženy představují pouze 7-8 % z celkového počtu pachatelů.²⁷ Za rok 2019 spáchalo drogovou kriminalitu 497 žen a 2 820 mužů.²⁸

Vzdělanost producentů je v porovnání s pachateli značně vyšší, převládá středoškolské i vysokoškolské vzdělání. Výrobci drog musí nabýt zkušenosti z odborné literatury nebo využít znalostí ze školy. Producenti drog nejsou většinou i jejími konzumenty a jejich hlavním cílem je dosažení zisku. Naopak dealer, který zajišťuje drogy spotřebiteli, má nejnižší vzdělání a obvykle je i konzument drog. Je tedy závislý na přísunu drogy, na kterou většinou nemá finanční prostředky. Dealeři se dají snadno odhalit, protože se nacházejí na známých místech, kde nabízejí drogy (např. záchodky, kluby apod.)²⁹

3 Metodika vyšetřování organizované kriminality

Tato kapitola se zaměřuje nejdříve na metodiku vyšetřování organizované kriminality, která je součástí kriminalistiky. Jedná se především o zvláštnosti dokazování, vyšetřování, typické stopy, způsoby zjišťování a dokumentace. Nejdříve budou představeny typické stopy, jejich zajištění, typické vyšetřovací situace, zvláštnosti dokazování předmětu, typické podněty k vyšetřování, zvláštnosti počátečních úkonů, vyšetřovacích verzí a plánování, zvláštnosti následných úkonů a prevence.

3.1 Metodika vyšetřování

Teorie vyšetřování je součástí kriminalistické vědy zkoumající zákonitosti původu, vývoje a projevů trestných činností ve vědomí lidí a v materiálním prostředí s hlavním cílem rozpracovat optimální modely vyšetřovacích metod, technik, metodik, postupů a jejich aplikace v samotném procesu vyšetřování a předcházení trestných činů. Metodika vyšetřování jednotlivých typů trestných činů představuje „*ucelený systém poznatků o typových kriminalistických*

²⁷STRAUS, J. a kol. *Metodika vyšetřování drogové kriminality*. Policejní akademie ČR, Praha, 2006. 47 str. ISBN 80-7251-219-6.

²⁸POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Výroční zpráva Národní protidrogové centrály za rok 2020* [online]. 2021 [cit. 15. 12. 2021]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/soubor/vyrocnizprava-npc-2020.aspx>

²⁹STRAUS, J. a kol. *Metodika vyšetřování drogové kriminality*. Policejní akademie ČR, Praha, 2006. 47 str. ISBN 80-7251-219-6.

charakteristikách trestných činů, o zákonitosti vzniku, vyhledávání a zjišťování stop jednotlivých trestných činů, o vyšetřovacích situacích utvářejících se při vyšetřování, jakož i systém typových modelů činnosti kriminalistů v určitých etapách procesu poznání trestných činů.“ Předmět zkoumání metodiky vyšetřování je identický s předmětem zkoumání kriminalistické vědy. Objektem zkoumání metodiky jsou elementy vzniku, průběhu kriminalistických událostí, jejich projev ve stopách, a nakonec prvky procesu poznávání kriminalistických událostí v soudní a vyšetřovací praxi. Cílem zkoumání je vznik uspořádaného systému poznatků i doporučení v procesu poznání konkrétních druhů trestných činů pro účinný postup policejních orgánů.³⁰

Metodika vyšetřování má dvě funkce, a to **poznávací a formativní funkci**. Poznávací funkce představuje shromažďování jakýchkoliv informací o trestných činech do homogenních skupin, nalézání typických stop vznikajících při páchání trestné činnosti a následně vyšetřování typických vyšetřovacích situací. Formativní funkce naopak formuje typové modely činností policejních orgánů v procesu poznání určité skupiny trestných činů.³¹

Struktura metodiky vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů je tvořena těmito částmi:

- Typová kriminalistická charakteristika dané skupiny trestných činů,
- zvláštnosti předmětu vyšetřování,
- stopy typické pro daný typ trestných činů,
- typické podněty k vyšetřování a jejich zvláštnosti,
- typické počáteční úkony a jejich zvláštnosti,
- typické vyšetřovací situace vyskytující se při vyšetřování daného typu trestných činů,
- zvláštnosti a následné etapy vyšetřování,

³⁰KONRÁD, Z. a kol. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. Plzeň: Aleš Čeněk s. r. o., 2015. 416 str. ISBN 978-80-7380-547-0, str. 166

³¹HEJDUK, M. *Kriminalistické aspekty odhalování, prověřování a vyšetřování počítačové mravnostní kriminality*[online]. Bezpečnostní teorie a praxe 1/2021 vědecký článek, 18 str. [cit.10. 11. 2021]. Dostupné z: <https://veda.polac.cz/wp-content/uploads/2021/04/Kriminalisticke-aspekty-odhalovani-proverovani-a-vysetrovani-pocitacove-mravnostni-kriminality.pdf>

- typové vyšetřovací verze a zvláštnosti vytyčování vyšetřovacích verzí, plánování a organizace vyšetřování,
- a zvláštnosti zapojení veřejnosti do vyšetřování a prevence.³²

3.2 Typické stopy organizované kriminality

Stopy u organizovaného zločinu jsou **různorodé** a pachatelé jich zanechávají **mnoho**, a to ať už na těle oběti, blízkých objektů nebo na nedalekých místech. Mezi typické stopy organizované kriminality patří **stopy materiální**. Velmi často dochází u organizovaného zločinu k brutálním útokům na fyzické i materiální objekty, a to z několika důvodů. První důvod je ten, že zločinecká organizace se samozřejmě musí nějakým způsobem bránit proti konkurenci nebo svým odpůrcům, kteří usilují o její svržení a převzetí moci. Druhým důvodem je snaha si vydobýt respekt u konkurence, ale i u běžného obyvatelstva, a to prostřednictvím strachu. Pokud se jedná tedy o fyzický útok na určitou osobu, pak jsou na těle oběti a na místě činu nalezeny stopy, které jsou typické pro vraždu, násilí nebo ublížení na zdraví. V případě únosu hrají důležitější roli **stopy paměťové**.³³

Zajímavé je, že mnohdy jsou činy organizovaného zločinu dokonce na hranici s terorismem, neboť jsou na místě činu nalezeny výbušniny. V případě prostituce jsou na místě činu nalezeny stopy biologické, které je nezbytné poslat na další zkoumání, a stopy ve vědomí, které je nezbytné zajistit při výslechu oběti. Pokud dojde ke krádeži motorového vozidla, pak zde hrají nejdůležitější roli materiální stopy. Mezi typické stopy pak patří trasologické stopy po automobilu nebo obuvi a stopy po různorodých nástrojích. V posledních letech se zločinecké organizace často uchylují k páchání **hospodářských trestných činů**, kde jsou **stopy velmi problematické**. Většinou se jedná o materiální stopy, které mají podobu přenosných nosičů informací, listinných důkazů a jiných stop nalezených v počítači. Tyto stopy je nezbytné zajistit prostřednictvím

³²HEJDUK, M. *Kriminalistické aspekty odhalování, prověřování a vyšetřování počítačové mravnostní kriminality*[online]. Bezpečnostní teorie a praxe 1/2021 vědecký článek, 18 str. [cit.10. 11. 2021]. Dostupné z: <https://veda.polac.cz/wp-content/uploads/2021/04/Kriminalisticke-aspekty-odhalovani-proverovani-a-vysetrovani-pocitacove-mravnostni-kriminality.pdf>

³³KONRÁD, Z. a kol. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. Plzeň: Aleš Čeněk s. r. o., 2015. 416 str. ISBN 978-80-7380-547-0

odborné a způsobilé osoby, aby se důkazy nezničily nebo nebyly poškozeny. Mnohem větší význam zde mají ale paměťové stopy, které reflektují celý proces počátku, provedení a zakrytí trestné činnosti.³⁴

3.3 Typické vyšetřovací situace organizované kriminality

Vyšetřovacích situací u organizované kriminality **existuje celá řada**. Jejich podoba se odvíjí od metody spáchání a druhu činu provedeného zločineckou organizací. Typickými trestnými činy je obchod s bílým masem nebo tzv. bílé límečky z hospodářské kriminality. Počáteční vyšetřovací situace u organizované kriminality může vzniknout na základě informací od bezpečnostních nebo zpravodajských služeb o existenci a činnosti zločinecké organizace. Tato situace je specifická minimem důkazů, ze kterých nelze blíže specifikovat protiprávní jednání a odhadnout konkrétní strukturu organizace. Vyšetřování tak vychází především z indicií a operativně pátrací činnosti, kde hlavním cílem je inkluze do kriminálního prostředí, její odhalení a zabránění spáchání trestného činu.³⁵

Typickou vyšetřovací situací je **spáchání protiprávního činu** zločineckou organizací. Na počátku vyšetřování vznikají dva výchozí stavy. První stav nastává v případě, že je znám již od počátku vyšetřování pachatel trestného činu. V tomto případě se postupuje běžným postupem, tedy prokázat spáchání trestného činu obviněným, jeho motiv, zavinění konkrétní osoby a další identifikační znaky zločinecké organizace v případě spolčení zločinců. Určitý problém však nastává v případě prokázání mezinárodního napojení zločinecké organizace na jinou zahraniční organizaci a zjištění jejich cíle. Druhým počátečním stavem je, že od počátku vyšetřování není znám konkrétní pachatel, který je buď naprosto anonymní, vystupuje pod vymyšleným jménem nebo nějakou přezdívkou. Vyšetřování se tedy zaměřuje na vypátrání pachatele, a to prostřednictvím operativně pátracích prostředků. V tomto případě se může využít

³⁴KONRÁD, Z. a kol. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. Plzeň: Aleš Čeněk s. r. o., 2015. 416 str. ISBN 978-80-7380-547-0

³⁵KONRÁD, Z. a kol. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. Plzeň: Aleš Čeněk s. r. o., 2015. 416 str. ISBN 978-80-7380-547-0

mnoho vyšetřovacích metod. Jedná se např. o odposlechy, záznamy telefonních hovorů, výslechy svědků, vniknutí do kriminálního prostředí apod.³⁶

Mezi další typické situace lze zmínit únos rukojmí spjatý s nárokem na výkupné. V tomto stavu jsou známy okolnosti a podmínky vedoucí k činu, požadavky únosce a někdy i též identita pachatele. Důraz je kladen na vyjednávání s pachatelem. Cílem kriminalisty je v tomto případě eliminovat hrozby ublížení oběti a minimalizovat škody.³⁷

3.4 Zvláštnosti podnětů vyšetřování

Mezi typické podněty vyšetřování organizované kriminality patří zjištěné informace policejních orgánů Policie ČR, především Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu a Služby policie pro odhalování korupce a závažné hospodářské trestné činnosti. Jiné druhy podnětů, tedy bez rozpracování organizovaného zločinu policejními orgány společně se zpravodajskými službami, jsou považovány za velice problematické, neboť o prokázání důvodného podezření ze spáchání trestného činu a obecně o úspěšném vyšetřování jsou značné pochybnosti.³⁸

3.5 Zvláštnosti předmětu vyšetřování

Zvláštností předmětu vyšetřování organizovaného zločinu je skutečnost, že mimo zjišťování a dokazování předmětu vyšetřování v souvislosti s konkrétními trestnými činy jsou hlavním předmětem vyšetřování i chování typické pro založení zločinné skupiny a podpora nebo participace na zločinném spolčení, tedy skutečnosti spjaté se zločineckou organizací.

³⁶STRAUS, J. *Kriminalistická metodika*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014. 308 str. ISBN 978-80-7380-124-3

³⁷KONRÁD, Z. a kol. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. Plzeň: Aleš Čeněk s. r. o., 2015. 416 str. ISBN 978-80-7380-547-0, str. 387

³⁸KONRÁD, Z. a kol. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. Plzeň: Aleš Čeněk s. r. o., 2015. 416 str. ISBN 978-80-7380-547-0

Dokazují se následující skutečnosti:

- za jakých podmínek vznikla zločinecká organizace,
- identifikace zločinecké organizace, její hierarchie a zjištění identit jejích jednotlivých členů,
- identifikace dalších spolupachatelů, osob napojených na zločinnou organizaci,
- úloha, funkce a pozice jednotlivých členů v organizování, plánování a posléze provedení trestné činnosti,
- znalosti jednotlivých členů o činnosti a povaze kriminální organizace,
- znalosti spolupachatelů o činnosti a povaze kriminální organizace a
- odhalení a dokázání úmyslu dosahovat zisk opakovaným pácháním trestné činnosti.³⁹

3.6 Zvláštnosti počátečních úkonů

Je důležité poznamenat, že se organizovaný zločin z počátku projevuje jako specifický trestný čin s určitou skutkovou podstatou. Z tohoto důvodu se ze začátku vyšetřování využije metodika vyšetřování pro tento konkrétní trestný čin (např. krádež motorového vozidla). Až posléze by měli kriminalisté pomocí indikátorů organizované kriminality rozpoznat, že daný čin spadá do druhu organizovaného zločinu.⁴⁰ Zvláštnost počátečních úkonů je tedy dána **specifičností procesu vyšetřování a zjišťování organizovaného zločinu**. Klasický postup vyšetřování by tedy nevedl k odhalení a dokumentaci trestné činnosti zločinecké organizace.

Rozsah a charakteristika počátečních úkonů se odvíjí od fáze, ve kterém se zahájilo trestní řízení. Hlavním cílem úkonů může být proniknout do zločinecké organizace nebo pouze o odhalení, pozorování trestné činnosti organizace, analýza souvisejících aktivit organizace, identifikaci hierarchie, jednotlivých členů i spolupachatelů mimo organizaci. Tento postup se uplatňuje v případě, že

³⁹KONRÁD, Z. a kol. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. Plzeň: Aleš Čeněk s. r. o., 2015. 416 str. ISBN 978-80-7380-547-0, str. 389

⁴⁰CHMELÍK, J. a STRAUS, J. *Zločin bez hranic: vyšetřování terorismu a organizovaného zločinu: učebnice pro vysoké školy bezpečnostně právního a kriminalistického zaměření*. Praha: Linde, 2004. 184 str. ISBN 80-7201-480-3

k žádnému trestnému činu ještě nedošlo, prozatím se akt plánuje. Pokud však již k trestnému činu dojde, pak jsou prováděny mnohem konkrétněji a jejich podoba závisí na následku a druhu činu. U útoku s místem činu se nejčastěji provádí počáteční úkony, jako je ohledání místa činu, jeho následná dokumentace, hledání a zajišťování stop aj.⁴¹

Mezi jednotlivé počáteční vyšetřovací úkony patří:

- zadržení jednotlivých členů zločinecké organizace,
- zabavení významných věcí pro trestní řízení,
- osobní, domovní prohlídky,
- ohledání místa činu, relevantních míst nebo objektů,
- zajistit únikové cesty pachatelů uzávěrkami nebo kontrolami a
- výslechy svědků a podezřelých.⁴²

Podle Konráda a kolektivu lze fázi odhalování, objasňování a vyšetřování organizované kriminality definovat jako **system cíleně vykonávaných činností policejními orgány** za účelem:

- odhalení a pozorování typických projevů trestné činnosti spáchané zločineckými organizacemi, a to včetně přenosu informací v rámci mezinárodní spolupráce policejních orgánů,
- odhalení a pozorování doprovodných projevů kriminálních a nekriminálních činností charakteristických pro aktivitu zločineckých organizací,
- identifikace zločinecké organizace,
- analyzování a následné zhodnocení informací o typických projevech kriminálních a nekriminálních činností zločinecké organizace,
- zjištění a dokumentování hierarchie zločinecké organizace,
- zdokumentování trestné činnosti operativně pátracími metodami,
- proniknutí do zločinecké organizace,

⁴¹KONRÁD, Z. a kol. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. Plzeň: Aleš Čeněk s. r. o., 2015. 416 str. ISBN 978-80-7380-547-0

⁴²KONRÁD, Z. a kol. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. Plzeň: Aleš Čeněk s. r. o., 2015. 416 str. ISBN 978-80-7380-547-0, str. 390

- stanovení ideálního momentu realizace v součinnosti policejních orgánů, soudů a státního zastupitelství,
- provedení prvotních vyšetřovacích úkonů a následného rozvinutí dokazování.⁴³

3.7 Zvláštnosti vyšetřovacích verzí a plánování

Zvláštností vyšetřování organizované kriminality je, že mimo vyšetřovací verze, které souvisí se znaky jednotlivých trestných činů, se **uplatňuje vyšetřovací verze naplnění typických znaků zločinecké organizace** nebo spolčení. Tato vyšetřovací verze má odhalit, že trestný čin byl spáchán zločineckou organizací, spolčením nebo spolupachatelstvím několika osobami. Pokud důkazy nasvědčují tomu, že trestný čin byl spáchán v rámci tohoto zločinného spolčení, pak se stanovují vyšetřovací verze vedoucí ke zjištění organizační struktury, dokázání napojení jejich členů na organizaci a odhalení jejich podílu na kriminální činnosti. Mimo vnitřní spolupráci tuzemských vyšetřovacích orgánů je také velmi důležitá mezinárodní spolupráce mezi zeměmi, a to z důvodu prokázání jednoho elementárního charakteristického rysu zločinného spolčení, tedy mezinárodního propojení. Pro vyšetřování organizovaného zločinu se vytváří speciální tým.⁴⁴

Při zahájení vyšetřování je klíčové mít dobře naplánované jednotlivé úkony pro shromáždění důkazů, významných informací a operativně pátrací prostředky. Tyto prostředky jsou zvoleny s ohledem na pravděpodobnost použití zbraní pachateli, předvídané napojení zločinecké organizace na policejní orgány, sdělovací prostředky a justice, informační systém organizace, nezbytnost vydání pachatelů z nebo do ciziny, ochranné mechanismy organizace (např. bezpečnost agentů, svědků apod.), plán a organizaci policejních akcí.⁴⁵

⁴³KONRÁD, Z. a kol. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. Plzeň: Aleš Čeněk s. r. o., 2015. 416 str. ISBN 978-80-7380-547-0

⁴⁴KONRÁD, Z. a kol. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. Plzeň: Aleš Čeněk s. r. o., 2015. 416 str. ISBN 978-80-7380-547-0

⁴⁵STRAUS, J. *Kriminalistická metodika*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014. 308 str. ISBN 978-80-7380-124-3

3.8 Zvláštnosti následných úkonů

V případě výslechu svědků dochází velmi často k situaci, že svědci křivě vypovídají, a to z mnoha důvodů. Jedním z nich je strach z trestu za spáchaný trestný čin ve zločinecké organizaci a druhým je strach ze samotné zločinecké organizace. S ohledem na tuto skutečnost je tedy nutné důkladně ověřovat výpovědi svědků a umírnit tendence odvolávat výpovědi, které byly již jednou učiněny v průběhu trestního řízení. Pro výslechy obviněných, tedy členů zločinecké organizace, je charakteristický konfliktní výslech. Určitou komplikací při vyšetřování organizované kriminality je fakt, že je více obviněných, kterým musí kriminalisté odepřít jakýkoliv vzájemný kontakt nebo ho povolit, ale pouze pod dohledem. I když mají obvinění obvykle předem domluvené výpovědi a potvrzené alibi, tak pomocí reflexivních úvah obviněných lze narušit jejich vzájemnou důvěru, že jeden z nich vypovídal pravdivě. Z výše uvedených příčin je tedy důležité věnovat dostatečnou pozornost v případě výslechů a využít taktické postupy (např. strategicky rozhodnout pořadí výslechů). Hlavním cílem kriminalistů je nalézt vzájemné odchylky ve výpovědích a jejich užití u dalších výslechů.⁴⁶

3.9 Zvláštnosti prevence

Nedílnou součástí prevence organizovaného zločinu je spolupráce s občany, a to zejména prostřednictvím poskytování reálného obrazu a informací o organizovaném zločinu. K tomu se nejčastěji užívá zveřejnění statistik a informací o úspěšně provedených policejních akcích, která vedly k úpadku zločinecké organizace a výsledků soudních jednání. V některých zemích je obava z následků zločinecké organizace natolik velká, že občané odmítají jakýkoliv kontakt s policií. Z tohoto důvodu je velmi důležité pracovat na posílení důvěry občana v jeho schopnosti ovlivnit výsledek vyšetřování a zvýšení jeho participace při dalším vyšetřování.⁴⁷

⁴⁶KONRÁD, Z. a kol. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. Plzeň: Aleš Čeněk s. r. o., 2015. 416 str. ISBN 978-80-7380-547-0

⁴⁷KONRÁD, Z. a kol. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. Plzeň: Aleš Čeněk s. r. o., 2015. 416 str. ISBN 978-80-7380-547-0

4 Metodika vyšetřování drogové kriminality

V této kapitole jsou podrobně uvedeny metody vyšetřování drogové kriminality, která je jednou z forem organizovaného zločinu. Jsou zde představeny typické stopy, jejich zajištění, typické vyšetřovací situace, zvláštnosti dokazování předmětu, typické podněty k vyšetřování, zvláštnosti počátečních úkonů (ohledání místa činu), vyšetřovacích verzí a plánování, zvláštnosti následných úkonů a prevence.

4.1 Typické stopy drogové kriminality

U drogové kriminality typické stopy členíme na materiální a paměťové. Materiální stopy zahrnují veškeré stopy, které vznikají působením jednotlivých objektů a zároveň vznikají mimo vědomí osob. Klasifikují se na 4 skupiny, a to na stopy reflektující dynamické a funkční vlastnosti osob a zvířat, na stopy reflektující vnější strukturu objektu, který je stvořil, na stopy reflektující vnitřní strukturu objektu, který je stvořil, a nakonec na stopy reflektující informaci o objektech, pomocí kterých byly stvořeny.⁴⁸ Paměťové stopy naopak vznikají ve vědomí osob a jsou spjaty se zkušenostmi, které kriminalistická taktika (např. výslech, konfrontace, rekonstrukce, rekognice aj.) usiluje u osob opakovaně vyvolat. Tyto stopy jsou vhodné pro identifikování pachatelů dle fotografií.⁴⁹

Stopy mohou být nalezeny u výrobců drog a míst jejich výroby, a to v podobě vyprodukované drogy, suroviny a látky užitá pro výrobu, léky, chemické a laboratorní zařízení. Značně významnou stopou je i nález odborné literatury, návodů na výrobu drog. Drogy nalézáme také na místech, kde došlo k užití drog. Na tomto místě jsou nalezeny injekční jehly, obaly a láhve od alkoholických nápojů, těkavých látek, které se ve většině případů konzumují pro posílení účinků drogy společně s ní. Dále stopy mohou být nalezeny při přepravě. Varovným znamením pro podezření z přepravy drog jsou větší zavazadla, u žen komplikované účesy, ve kterých je možné drogu skrýt, ale i pocity osob. Osoby,

⁴⁸VICHLENDÁ, M. *Kriminalistika* [online]. Karviná, 2011. str. 418 [cit. 13. 1. 2022]. Dostupné z: <https://www.sosoom-zlin.cz/media/skripta/kriminalistika.pdf>

⁴⁹ČÍRTKOVÁ, L. a PORADA, V. *Paměťové stopy v kriminalistické teorii a forenzně psychologických aplikacích* [online]. Soudní inženýrství. [cit. 3. 1. 2022]. <http://www.sinz.cz/archiv/docs/si-2005-03-161-168.pdf>

kteřé pašují drogy, mohou vykazovat známky nervozity, kteřou se snaží maskovat přílišnou přátelskostí nebo naopak hrubostí a arogantností.⁵⁰Kontrolu zaměřenou na odhalení přepravovaných drog a jejich prekurzorů zajišťuje v ČR Celní správa ČR. Trend v pašování OPL je stále rostoucí. Pouze za první pololetí roku 2019 celníci evidovali 490 případů nalezených drog v zásilkách (v roce 2018 za stejné období jich bylo 379 případů). Rostoucí trend v pašování chemických látek (pre-prekurzory) k výrobě drog. Za stejné období roku 2019 celníci zabrali 3 tuny zboží – chemických látek a 1,8 tuny amfetaminu za skoro 2 miliardy korun.⁵¹Pašované drogy zabavené Celním úřadem Praha Ruzyně jsou uvedeny v příloze č. 1.

K pašování drog se mohou využít nejrozličnější dopravní prostředky, jako jsou automobily osobní/nákladní (např. skřyté dutiny karoserie, v sedadlech, pneumatikách, nádržích apod.), vlaky (např. ve stěnách přepravovaného zboží, ve splachovacích nádržkách na toaletách, mezi sedadly), letecká doprava. U osob můžeme nalézt drogy připevněné přímo na částech těla, ve vlasech, v konečníku, pohlavních orgánech ženy, v ústech, ve střevech apod. Ve věcech můžeme drogy nalézt ukřyté v kufru (falešné dno, dvojitá stěna), v obalech od potravin, nápojů, v peněženkách, ve vazbách knih, v suvenýrech, ve vycpávkách u plyšových hraček aj.⁵²

Mezi typické stopy drogové kriminality lze podle Strause zařadit:

- **Chemické stopy**

- jedná se například i o zajištěné drogy
- obvykle jsou ve formě prášků, tablet, chemických sloučenin, sušených částí rostlin, ale zahrnují i injekční stříkačky

zajišťují se v souladu se základními požadavky pro zacházení s kriminalistickými stopami (např. v plastických sáčcích, aby nedošlo při přepravě ke kontaminaci)

⁵⁰STRAUS, J. a kol. *Metodika vyšetřování drogové kriminality*. Policejní akademie ČR, Praha, 2006. 47 str. ISBN 80-7251-219-6.

⁵¹CELNÍ SPRÁVA. *Trend pašování drog v zásilkách narůstá* [online]. 2019 [cit. 14. 1. 2022]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/celni-urad-praha-ruzyne/tiskove-zpravy/2019/Stranky/trend-pasovani-drog-v-zasilkach-narusta.aspx>

⁵²STRAUS, J. a kol. *Metodika vyšetřování drogové kriminality*. Policejní akademie ČR, Praha, 2006. 47 str. ISBN 80-7251-219-6.

- **Daktyloskopické stopy**
 - nacházejí se při prohlídce na místě spáchání trestného činu spjaté s nepovolenou produkcí omamných nebo psychotropních látek, případně spjaté s jejich přechováním (fotografické stopy na místě produkce pervitinu viz příloha č. 2)
- **Biologické stopy**
 - mezi tyto stopy patří moč, krev, sliny, vlasy, tkáň člověka
 - nacházejí se v použitých obvazech, tamponech, injekčních stříkačkách
- **Věcné stopy**
 - u podezřelých osob mohou být nalezeny marihuanové, hašišové cigarety, dýmky, obaly sloužící k transportu drog, trubičky na šňupání, tablety, injekce, škrtdla apod. (fotografické stopy zabavené marihuany viz příloha č. 3)
- **Trasologické stopy**
 - nacházejí se na místech možného pohybu pachatele v místnosti, pohybu automobilu, na polích⁵³

4.1.1 Zajištění stop

Materiální stopy se zajišťují několika možnými způsoby. Prvním dělením je **zajištění v podobě substitutů** a **zajištění in natura**. Zajištěním v podobě substitutů se zajišťují stopy buď kontaktními nebo bezkontaktními metodami. Obvykle se jedná o zajištění stopy prostřednictvím fotografií, odlévání nebo daktyloskopické fólie. Výsledek zajištění stopy je posléze získání její kopie, tedy substitutu. Mezi bezkontaktní metodu zajišťování stop patří fotografické zajištění materiálních stop, které jsou obvykle fotografovány s přiloženým měřítkem. Tento bezkontaktní způsob zajišťování materiálních stop je charakteristický pro stopy daktyloskopické, trasologické, mechanoskopické aj. Stopy lze fotografovat i při rozdílných hodnotách zvětšení (např. mikro nebo makro fotografie). Dalším bezkontaktním zajištěním stop je audioexpertiza, která znamená nahrávání hlasu osob nebo jiných zvuků na záznamové médium (např. digitální nebo

⁵³STRAUS, J. a kol. *Metodika vyšetřování drogové kriminality*. Policejní akademie ČR, Praha, 2006. 47 str. ISBN 80-7251-219-6.

magnetofonové pásky). Mezi kontaktní metody zajišťování stop patří snímání stop na daktyloskopické fólie. Užívá se u materiálních stop, které jsou zviditelněny daktyloskopickými prášky. Dále mezi kontaktní způsoby patří odlévání materiálních stop, které se uskutečňuje nejčastěji pomocí sádry (u nás výrobek LUKOPREN).⁵⁴

Na druhou stranu zajištění stopy in natura znamená zajištění stop v jejich reálné materiální podobě na místě kriminalisticky relevantních událostí, a to buď po sejmutí z nosiče (např. oddělení biologických stop z podkladu, kde byla vytvořena), nebo včetně jejího nosiče (např. na archu papíru trasologická stopa). Mezi stopy, které se dají zajišťovat in natura patří stopy chemické, biologické, pachové aj. Nejjednodušší zajištění stop je v případě, že stopy mají hmotnou substanci, a to v kapalném nebo pevném skupenství. Odběry se provádí pomocí čistých nástrojů (špachtle, lžička apod.) do čistých skleněných, platových nádob, papírových, plastických sáčků, zkumavek. Obaly jsou vybrány podle velikosti a charakteru stop. Následně se obal pevně uzavře a je poslán expertnímu pracovišti, a to osobně, kurýrem. Při zajišťování stop je nezbytné být velmi opatrný, aby nedošlo k jejich poškození, znehodnocení nebo odstranění⁵⁵

V případě zajištění stop dochází vždy k sepsání protokolu s uvedením přesného popisu místa, ze kterého byly stopy odebrány, jménem a podpisem osoby, která vzorky zajistila, dále orgánem činným v trestním řízení a osobou, která se neúčastnila, kteří deklarují, že nedošlo ke kontaminaci stop a že byla dodržena veškerá opatření, a nakonec časem odběru. Krajský úřad analyzované vzorky ze zadrženého materiálu uchovává po dobu 10 let pro účel trestního řízení. Při manipulaci s drogami se zachází velice opatrně. Jedná se o materiály, které jsou toxické a infekční, a proto je nezbytné mít při manipulaci s nimi na sobě ochranné prostředky (rukavice, roušky). Základním pravidlem je nedotýkat se látek bez ochranných prostředků, neochutnávat je, ani k nim nečichat.⁵⁶

⁵⁴PORADA, V. a kol. *Vyhledávání a zajišťování kriminalistických stop na místě činu*[online]. 2005 [cit. 14. 1. 2022]. Dostupné z: <http://www.sinz.cz/archiv/docs/si-2004-06-312-328.pdf>

⁵⁵PORADA, V. a kol. *Vyhledávání a zajišťování kriminalistických stop na místě činu*[online]. 2005 [cit. 14. 1. 2022]. Dostupné z: <http://www.sinz.cz/archiv/docs/si-2004-06-312-328.pdf>

⁵⁶STRAUS, J. a kol. *Metodika vyšetřování drogové kriminality*. Policejní akademie ČR, Praha, 2006. 47 str. ISBN 80-7251-219-6.

4.1.1.1 Konopí

V případě, že dojde k zadržení celých rostlin konopí, tak se místo fotograficky nebo videozáznamem zdokumentuje, změří se velikost konopného pole, zjistí se průměrná výška a hustota počtu rostlin na metr čtvereční, zjistí se hmotnost konopí bez kořenů (váhou nebo odhadem). Zjištění hmotnosti se provede výběrem místa s průměrnou výškou konopí, ze kterého se vezme veškeré konopí z jednoho metru čtverečního a doručí se na expertízu. Zbývající konopí se vezme na suché a hlídané místo, kde se dosuší a následně spálí.⁵⁷

4.2 Typické vyšetřovací situace drogové kriminality

Konkrétní vyšetřovací situace vycházejí ze skutečností, které byly odhaleny v prvotních fázích vyšetřování. Policejní orgány se mohou při vyšetřování drogové kriminality setkat s mnoha druhy situací, avšak mezi ty nejvíce typické Straus uvádí tyto situace:

V případě zadržení dealera/překupníka/distributora, jakožto mezičlánek mezi producentem a konzumentem drog, se pozornost věnuje vždy na pozici, jakou dealer v systému distribuování drog zastává (od vysokého postu, až po předposlední místo prodavače drog). Zjištění postu, jaký dealer v hierarchii zastává, je nelehký úkol, především pokud se jedná o mezinárodní řetězec. V tomto případě je důležitá mezinárodní spolupráce policejních orgánů zabývajících se drogovou kriminalitou. Posléze by mělo dojít k odhalení všech jednotlivých částí řetězce dealerů nebo producentů drog. Cíl je v tomto případě zničení a eliminace organizované činnosti a zabránění další možné produkci drog.

Při odhalení toxikomana, který přechovává drogy, se snaží policejní orgány identifikovat zadrženou drogu, původ drogy a její čistotu. Droga může pocházet z vlastní výroby toxikomana, od dealera, od kterého drogu koupil, anebo přímo od samotného producenta. Zjišťování informací od toxikomana je

⁵⁷STRAUS, J. a kol. *Metodika vyšetřování drogové kriminality*. Policejní akademie ČR, Praha, 2006. 47 str. ISBN 80-7251-219-6.

velmi obtížná, neboť konzument drogy není ochoten prozradit svůj zdroj. Z tohoto důvodu je nutné spolupracovat s odborníky z oboru psychiatrie, psychologie, toxikologie aj. Cíl je jednoznačný, a to odhalení zdrojů, z nichž drogu konzument získal.

V případě odhalení přímého výrobce drog se situace zdá zpočátku velmi jednoduchá, neboť je nalezeno místo výroby drog, její majitel a jsou zajištěny suroviny a prostředky na výrobu drog. Potíž však nastává v dokumentaci zdroje surovin pro výrobu drog, které se nedají běžně a legálně pořídit, proto zde musí docházet opět ke spolupráci s experty a odborníky. Cílem je vypátrat od producenta jak, komu byly drogy distribuovány, kde a komu byly následně prodány, kdo se na výrobě podílel a jakým dílem.

Při nalezení drog při rutinních kontrolách, běžných prohlídkách osob nebo prostor automobilů orgány celní správy, ke kterým se nikdo nehlásí, musí být nalezeno místo, ve kterém byla droga do automobilu prvotně umístěna a vytypovat, na jaké místo asi směřovala. V tomto případě se musí určit, zda se jednalo o mezinárodní přepravu, a podle toho spolupracovat s ostatními státy, a zapojit, co největší množství policejních jednotek.⁵⁸

4.3 Zvláštnosti předmětu dokazování

Charakteristickou zvláštností předmětu vyšetřování je velmi často skutečnost, že v prvotních fázích vyšetřování není zcela znám rozsah, druh a formy páčání drogové kriminality. Z tohoto důvodu má obrovský význam odhalování a dokazování skutečností význačných pro stanovení stupně společenské nebezpečnosti, motivy trestného jednání, diferenciaci pachatelů dle jejich hierarchie a míra zapojení do trestné činnosti jednotlivých osob. Při vyšetřování by se mělo vycházet z již zjištěných stop, známých postupů, objemu a kvality drog, aby byl odhalen původ drogy (tuzemská vs. zahraniční provenience). Velmi často se dají dovodit i mezinárodní spolupráce pachatelů a jejich postavení v drogovém řetězci. Při vyšetřování musí být bráno v potaz, že pachatelé se budou pokoušet mařit vyšetřování tím, že budou podávat

⁵⁸STRAUS, J. a kol. *Metodika vyšetřování drogové kriminality*. Policejní akademie ČR, Praha, 2006. 47 str. ISBN 80-7251-219-6.

nepravdivé výpovědi. Je nutné brát také na vědomí to, že pachatelé mohou být často konzumenti drog, takže mají osobnost ovlivněnou požíváním drog.⁵⁹

Zásadní význam pro vyšetřování a dokazování má **kriminalistická dokumentace**, která představuje ucelený soubor informací, které mapují vývoj, postup a závěry veškerých užitých kriminalistických metod pro objasnění relevantní události. Informace mohou být zanechány ve formě stop nebo relevantních kriminalistických událostí. Povinnost kriminalistické dokumentace vychází z trestního řádu (ze zákona č. 141/1961 Sb.).⁶⁰ Mezi formy kriminalistické dokumentace patří protokol o ohledání místa činu, topografická dokumentace (plánek, schéma), zvuková dokumentace, fotografická dokumentace, videodokumentace, filmový záznam, technický znalecký posudek, zajištění věci in natura aj.⁶¹

Mezi další typickou zvláštnost předmětu vyšetřování lze řadit i zjištění, že osoba se nacházela v době činu pod vlivem drog. V tomto případě se vyžaduje pro ověření vzorek moči nebo krve, který se pošle do specializované laboratoře na rozbor. Policejní orgány musí tedy vyčkat na výsledek, který je znám, až po určité době. Značně problematické je i rozlišení situace, kdy množství zadržené drogy je určeno pro vlastní potřebu, a kdy je určeno pro širší distribuci. Pokud má osoba u sebe látku nebo drogu, na kterou musí mít povolení, tak ji lze považovat za pachatele přestupku a drogu lze ve správním řízení zabavit. Právě tento přestupkový zákon lze považovat za velmi účinný nástroj prevence proti distribuci drog.⁶²

4.4 Typické podněty k vyšetřování a jejich zvláštnosti

Podněty k zahájení vyšetřování velmi často pocházejí od služeb kriminální policie (případně Národní protidrogové centrály), která je získává z operativně

⁵⁹STRAUS, J. a kol. *Metodika vyšetřování drogové kriminality*. Policejní akademie ČR, Praha, 2006. 47 str. ISBN 80-7251-219-6.

⁶⁰STRAUS, J. a kol. *Kriminalistická technika*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, 448 str. ISBN 978-80-7380-409-1.

⁶¹CHMELÍK, J. a kol. *Místo činu a znalecké dokazování*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2005. ISBN 80-86898-42-3.

⁶²STRAUS, J. a kol. *Metodika vyšetřování drogové kriminality*. Policejní akademie ČR, Praha, 2006. 47 str. ISBN 80-7251-219-6.

pátrací činnosti a informačně technických prostředků. Dále mohou podněty přicházet od příslušníků jiných služeb policie a mimorezortní policie, kteří mohou zajistit nebo předvést podezřelé osoby mající u sebe drogy. Mezi tyto podněty patří hlášení od dopravní policie, cizinecké, pořádkové policie apod. Podněty dále přicházejí od celních orgánů v podobě hlášení o zadržení a odhalení drogy v průběhu běžné rutinní kontroly osob, zavazadel, automobilů. Pokud se jedná o osoby přejíždějící hranice, uplatňuje se spolupráce s celními orgány zahraničních států. Podněty jsou ve většině případů konkrétní, což vede ke zjednodušení vyšetřování. Problém nastává v případě hledání návaznosti na jiné osoby. Podněty mohou přicházet i od škol, zábavních podniků (noční kluby), sociálních zařízení, firem apod. Jedná se například i o situaci, kdy zaměstnavatel odhalí, že zaměstnanec pracuje pod vlivem drogy. Dále podnět může vycházet od zdravotnického zařízení, které hospitalizovalo drogově závislé osoby nebo osoby předávkované. Nakonec podněty mohou pocházet od samotných občanů, kteří mohli být svědky požití drog narkomany, prodeje drog, byli osloveni k nákupu drog, zjistili informaci o výrobě drog. Tyto podněty bývají méně časté a dochází k nim tehdy, když pachatelé spáchají pod vlivem drog trestnou činnost.⁶³

4.5 Zvláštnosti počátečních vyšetřovacích úkonů

Mezi počáteční úkony vyšetřovatele patří ohledání místa činu k zajištění důkazů, stop o přítomnosti drog a předmětů sloužících k jejich výrobě. Provádí se v případě nalezení výroby drog nebo v bytě podezřelého. Ohledání tedy souvisí s prohlídkami, které mohou být například osobní, domovní aj. U celních prohlídek se využívají endoskopy, také rentgenové přístroje k rychlé kontrole přepravovaných zásilek. Pro prokázání přítomnosti drog v moči se užívá přístroj EMIT ST, který je schopen během 90 sekund odhalit přítomnost látky v moči kontrolovaného subjektu. Tyto operativně pátrací činnosti by měly vést ke zjištění případných svědků, spolupachatelů, lokalit, ve kterých jsou ukryty drogy.⁶⁴

⁶³STRAUS, J. a kol. *Metodika vyšetřování drogové kriminality*. Policejní akademie ČR, Praha, 2006. 47 str. ISBN 80-7251-219-6.

⁶⁴KONRÁD, Z. a kol. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. Plzeň: Aleš Čeněk s. r. o., 2015. 416 str. ISBN 978-80-7380-547-0.

Mezi zajišťovací úkony patří zajištění věcí, které jsou důležité pro trestní řízení. Za věc důležitou pro trestní řízení je dle § 77b trestního řádu č. 141/1961 Sb považována věc, která může být nástrojem trestné činnosti, slouží pro důkazní účely, je výnosem z trestné činnosti anebo je náhradní hodnotou za věc.⁶⁵ Dalším úkonem je prohlídka dopravního prostředku, zadržení nebo omezení osobní svobody podezřelého subjektu, vydání a odnětí věci, převzetí zajištěné věci.⁶⁶

4.5.1 Ohledání místa činu

V užším slova smyslu místo činu představuje takové místo, ve kterém byl spáchán trestný čin. Jde tedy o místo, kde pachatel uskutečnil svůj záměr. Podle Chmelíka je místo činu „*vymezená část prostoru, kde došlo k události zakládající podezření ze spáchání trestného činu, k jehož objasnění je zapotřebí ohledáním zjistit a zajistit objektivní informace o činu za účelem jeho objasnění.*“⁶⁷ Ohledání místa činu vychází z trestního řádu č. 141/1961 Sb., který říká, že „*ohledání se koná, mají-li být přímým pozorováním objasněny skutečnosti důležité pro trestní řízení. K ohledání se zpravidla přibere znalec. Protokol o ohledání musí poskytovat úplný a věrný obraz předmětu ohledání; mají se proto k němu přiložit fotografie, náčrty a jiné pomůcky.*“⁶⁸

Prohlídka u drogových deliktů má podobu prohlídky místa činu, kde byla pod vlivem drog spáchána trestná činnost (především jde o místa činů majetkových trestných činností), nebo má podobu prohlídky místa činu, kde byla spáchána trestná činnost s úmyslem získání drog nebo prostředků na zajištění drog (např. vloupání). U trestné činnosti, kde bylo zjištěna nepovolená výroba nebo držení omamných, psychotropních látek, jedů aj., se provádí prohlídka míst, kde se látky skladovaly, prodávaly i konzumovaly. Jak již bylo poznamenáno, tak prohlídka místa činu je velmi důležitá pro získávání stop a důkazů, proto by

⁶⁵TRESTNÍ ŘÁD. *Zajištění věcí důležitých pro trestní řízení* [online]. 2021 [cit. 17. 12. 2021]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/zakony/141-1961-trestni-rad/cast-1-hlava-4-oddil-4/>

⁶⁶DRAŠTÍK, A., FENYK, J. a kol. *Trestní řád*. Komentáře. Praha: WoltersKluwer, 2017, 2 552 str. ISBN 978-80-7552-600-7.

⁶⁷CHMELÍK, J. a kol. *Místo činu a znalecké dokazování*. 2005, str. 16

⁶⁸POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČR. *Přepis 141/1961 Sb.* [online]. [cit. 17. 12. 2021]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?r=1961&cz=141>

vyšetřovatelé měli dbát u tohoto úkonu na detailnost a důslednost. V případě nalezení výroby většího množství drog je důležité místo činu zajistit a vyčkat na odborníky. Mohou se zajišťovat různé druhy stop (i mikrostopy, pachové stopy), které se dokumentují. Uvede se jejich barva, tvar, vzhled, objem apod. Veškeré stopy je nezbytné zdokumentovat prostřednictvím videozáznamu, fotografií, aby nemohlo dojít k jejich zpochybnění.⁶⁹

4.6 Zvláštnosti vyšetřovacích verzí a plánování

Vyšetřovací verze u drogové kriminality se liší podle toho, zda je znám pachatel trestného činu. Pokud byl zadržen pachatel drogové kriminality, pak se uplatňují verze ke druhu páčání trestné činnosti, tzn. kde a jak drogu pachatel obdržel, kolik drog získal a za jakým účelem, neposledně se zjišťuje také kvalita a typ drogy. Na základě těchto informací lze stanovit, zda obviněný je producent, importér, překupník, dealer nebo spotřebitel. Pokud není znám pachatel, ale pouze bylo nalezeno místo drogové produkce případně sklad, tělo toxikomana nebo byla zajištěna droga, pak se uplatňují verze vedoucí k původu drogy, jejímu typu, kvalitě apod. Dále se stanovují verze k dalším subjektům, které mohly mít nějaké napojení na drogu či zeměleho. Doporučuje se vycházet především z operativně pátracích prostředků, evidenčních údajů a lokální a osobní znalosti. Plánování vyšetřování u drogové kriminality je důležité ochránit informace před únikem, stopy před jejich zničením, pečlivě volit pořadí obviněných na výslechu, zabránit jejich domluvě na společné výpovědi apod.⁷⁰

4.7 Zvláštnosti následných úkonů

Mezi následné úkony drogové kriminality řadíme **výslech svědků, výslech podezřelých osob, konfrontace, rekognice a expertizní činnosti**. Výslechy se řídí trestním řádem, ale zvolená taktika se stanovuje na základě toho, jaký svědek je vyslýchán. Cílem těchto výslechů je nashromáždit maximum informací o výrobě, původu drog, distribuci a konečných spotřebitelích. Prvotně je důležité

⁶⁹STRAUS, J. a kol. *Metodika vyšetřování drogové kriminality*. Policejní akademie ČR, Praha, 2006. 47 str. ISBN 80-7251-219-6.

⁷⁰KONRÁD, Z. a kol. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. Plzeň: Aleš Čeněk s. r. o., 2015. 416 str. ISBN 978-80-7380-547-0

určit úlohu a postavení vyslýchané osoby v řetězci drogové kriminality, odhalit, z jaké strany mu hrozí větší ohrožení v případě potenciální spolupráce s kriminalisty. Lze očekávat, že osoby spjaté s drogovou činností jsou určitým způsobem poučené, jak výslechy probíhají, a proto se budou vždy snažit svoji roli v řetězci podceňovat, tajit, a naopak budou usilovat o získání informací, jaký rozhled a znalosti o řetězci má policie. Taktika výslechu se samozřejmě mění s ohledem na to, kdo je svědek. Pokud jsou svědci osoby, které byly poškozeny a staly se obětí trestné činnosti toxikomana, pak je na ně aplikována jiná forma výslechu.⁷¹

Toxikomany police vyslýchá zvláště a obezřetně, a to vždy s přihlédnutím na jejich mentální i fyzický stav. V případě, že je toxikoman při výslechu pod vlivem drogy, tak se doporučuje výslech odložit. Délka odložení závisí na včasné identifikaci drogy, jejích účinků a jejich délce trvání. Osoba závislá na drogách je obvykle duševně narušena, rozpolcená, komplikovaná, proto se psychologický kontakt ztěžuje. Její chování je nepředvídatelné, reaguje velmi agresivně nebo naopak velice apaticky. Vyslýchající by měl být připraven na výslech se značnou dávkou trpělivosti a také přehledem o drogách.⁷²

Metoda rekognice osob se užívá v případech, kdy se podezřelí a svědci znají. Využívá se tedy zejména k identifikaci producentů drog, distributorů nebo dalších konzumentů. **Metoda konfrontace** je upravena ustanovením § 104a trestního řádu a představuje činnost, při které ke gradaci emocionálního napětí mezi konfrontovanými subjekty. Využívá se zřídka a často nevede k vytouženému cíli, neboť naopak vede k rozrušení svědka, toxikomana nebo dokonce jeho ovlivnění. S ohledem na duševní stav toxikomana je tato metoda velice náročná pro vyslýchajícího. Z tohoto důvodu je nezbytné mít dobře připravené otázky, aby odpověď na ně zněla pouze ano nebo ne. Při vyšetřování drogové kriminality **hrají klíčovou roli expertizy, znalecké posudky a odborná vyjádření**. Obvykle kriminalisté spolupracují s obory soudního lékařství, psychiatrie, toxikologie, chemie apod. Soudní lékaři mají na starost určit příčinu

⁷¹KONRÁD, Z. a kol. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. Plzeň: Aleš Čeněk s. r. o., 2015. 416 str. ISBN 978-80-7380-547-0

⁷²STRAUS, J. a kol. *Metodika vyšetřování drogové kriminality*. Policejní akademie ČR, Praha, 2006. 47 str. ISBN 80-7251-219-6.

smrti, nalézt stopy drog v těle nebo na těle oběti. Soudní psychiatři zkoumají kognitivní funkce toxikomanů, jejich závislost na droze a důvěryhodnost jejich výpovědí. Chemická expertíza naopak zkoumá druh drogy, její kvalitu, účinky, složení, čistotu aj.⁷³

4.8 Zvláštnosti prevence drogové kriminality

Přístup veřejnosti k drogové kriminalitě je poněkud laxní než u jiných forem organizovaného zločinu. Občanů se totiž dotýká jen nepřímo, a i když většina veřejnosti drogy odsuzuje, tak ji nevěnuje dostatek pozornosti. Jak již bylo výše uvedeno, tak mezi konzumenty drog se řadí mladiství, u kterých ochrana a osvěta o závislosti na drogách není dostačující. I když Police ČR nese odpovědnost za prevenci a represii, tak přístup mladých lidí je především utvářen v jejich vlastní rodině, ve škole a v jejich blízkém okolí. Vliv mají samozřejmě i influenceři a další vzory (např. celebrity, sportovci), kteří se konzumací drog nijak netají. Na prevenci se podílejí i zájmové skupiny a sdružení, které se snaží pomoci prostřednictvím vzdělávání, tak i pomáhají již závislým osobám nebo obětem drogové kriminality.⁷⁴

⁷³KONRÁD, Z. a kol. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. Plzeň: Aleš Čeněk s. r. o., 2015. 416 str. ISBN 978-80-7380-547-0

⁷⁴KONRÁD, Z. a kol. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. Plzeň: Aleš Čeněk s. r. o., 2015. 416 str. ISBN 978-80-7380-547-0

Závěr

Jak již bylo v průběhu práce několikrát zdůrazněno, tak organizovaná kriminalita představuje pro společnost mimořádné riziko, neboť ohrožuje bezpečnost a stabilitu země. K obrovskému rozmachu organizovaného zločinu došlo v ČR v počátku 90. let 20. století, tedy po transformaci socialistické ekonomiky na ekonomiku tržní. Počátek vzestupu drogové kriminality v tuzemsku lze datovat od poloviny 90. let, kdy ČR otevřela své hranice zahraničním trhům. Drogový tuzemský trh už tak nemusel být odkázán pouze na domácí produkci drog. Otevření hranic značně proměnilo českou drogovou scénu, neboť se do českého prostředí dostávají nové drogy (kokain, extáze, LSD, DOB) a jejich dostupnost se významně zvyšuje.

Ačkoliv ČR má ze zákona dostatek prostředků pro boj proti organizovanému zločinu, tak se jí prozatím dostatečně nepodařilo v právních normách a právním řádu jednoznačně definovat organizovaný zločin, a právně stanovit jeho rysy. Nejednoznačná právní definice vytváří již samotnou podstatu problému, a to v podobě neefektivního boje proti organizovanému zločinu. Dochází tak velmi často v praxi k tzv. „využívání mezer“ v zákonech nebo „obcházení zákona“. V ČR se rozlišuje drogová kriminalita na primární a sekundární. Zatímco primární kriminalita je jednoznačně právně vymezena, tak u sekundární to tak není.

Jedním z klíčových úskalí vyšetřování organizovaného zločinu je skutečnost, že kriminalisté musí mimo vyšetřování konkrétního trestného činu **vyšetřovat i zločinecké spolčení**. Organizovaný zločin se z počátku jeví jako specifický trestný čin s určitou skutkovou podstatou. Z tohoto důvodu se ze začátku vyšetřování využije metodika vyšetřování pro tento konkrétní trestný čin a teprve poté by měli kriminalisté pomocí indikátorů organizované kriminality rozpoznat, že daný čin spadá do druhu organizovaného zločinu. **Běžný postup vyšetřování by tedy nevedl k odhalení a dokumentaci trestné činnosti zločinecké organizace**. Musí se tedy vyšetřovat, zda organizace má rysy zločinné organizace, za jakých okolností tato organizace vznikla, identifikovat jednotlivé členy a spolupachatele a jejich účast a zainteresovanost na tomto spolčení, dále se musí odhalit a prokázat úmysl cíleně dosahovat zisk páčáním

trestné činnosti apod. V praxi je to velice časově náročné a pro vyšetřování je nezbytné sestavit speciální tým.

Druhým z významných problémů je ten, že kriminalisté se na počátku vyšetřování dovídají o existenci a činnosti zločinné organizace od bezpečnostních a zpravodajských služeb a mají pouze **minimum důkazů**, které jim nepomáhají s identifikací konkrétní struktury organizace. Vyšetřování je v těchto případech stavěno především na indiciích a operativně pátrací činnosti. Také jiné druhy podnětů od jiných subjektů než od policejních orgánů nebo zpravodajských služeb jsou považovány za sporné, protože už od začátku jsou při vyšetřování pochybnosti o prokázání důvodného podezření ze spáchání trestného činu, a tedy i o úspěchu celého vyšetřování jako celku. Další úskalí nastává i v případě **prokázání mezinárodního napojení zločinecké organizace na jinou zahraniční organizaci** a zjištění jejich cíle. V případě drogové kriminality je zjištění postu dealera v hierarchii v mezinárodním řetězci obzvláště nelehký úkol. V tomto případě je důležitá mezinárodní spolupráce policejních orgánů zabývajících se organizovanou nebo konkrétně drogovou kriminalitou.

Zvláštností vyšetřování drogové kriminality je, že v počátcích vyšetřování **není zcela znám rozsah, druh a formy páchaní drogové kriminality**. Proto má značný význam odhalování a dokazování skutečností význačných pro stanovení stupně společenské nebezpečnosti, motivy trestného jednání, diferenciaci pachatelů dle jejich hierarchie a míra zapojení do trestné činnosti jednotlivých osob. Kriminalisté musejí také zjistit, zda osoba v době spáchaného činu pod vlivem drog či nikoliv. Odebere se tedy vzorek moči nebo krve, který se zašle do specializované laboratoře na rozbor. Výsledek je však znám až po určité době. Podněty jsou ve většině případů vyšetřování drogové kriminality konkrétní, což vede ke zjednodušení vyšetřování. Problém nastává v případě hledání návaznosti na jiné osoby.

U vyšetřování organizovaného zločinu nastává problém u samotného **výslechu svědků nebo obviněných**. Svědci mohou velmi často křivě vypovídat z důvodu strachu z trestu. Nevýhoda pro kriminalisty při výslechu je také

připravenost obviněných na výslech. Z tohoto důvodu je nezbytné se pokusit nabourat vzájemnou důvěru pachatelů tím, že kriminalista bude tvrdit, že jeden z nich vypovídal pravdu. Dalším novodobým problémem je i stále větší trend **páchání hospodářských trestných činů**, u kterých jsou stopy velice problematické. Zjištění stop vyžaduje odbornou a způsobilou osobu, která se postará o to, aby důkazy nebyly zničeny nebo nějak poškozeny. V případě výslechu toxikomanů je výslech ještě obtížnější. Většinou jsou totiž pod vlivem drog, chovají se agresivně nebo naopak vůbec kriminalisty nevnímají. V tomto případě se vyžaduje, aby měl kriminalista dostatek trpělivosti a také přehled o drogách. Při vyšetřování hrají důležitou roli expertizy, znalecké posudky a odborná vyjádření. Kriminalisté tak musejí spolupracovat s obory soudního lékařství, psychiatrie, toxikologie, chemie apod.

V případě drogové kriminality je jedním z problémů poslední dekády i stále **rostoucí trend v pašování OPL**. K pašování drog se využívají stále nové způsoby, a to od různých druhů dopravních prostředků, až po uschování drog po těle nebo přímo v orgánech osob. Stopy se zajišťují vždy naprosto obezřetně (při manipulaci s nimi je nutné mít ochranné prostředky) a pomocí čistých nástrojů do čistých nádob, sáčků či zkumavek. V případě zajištění stop dochází vždy k sepsání protokolu s uvedením přesného popisu místa, ze kterého byly stopy odebrány, jménem a podpisem osoby, která vzorky zajistila, dále orgánem činným v trestním řízení a osobou, která se neúčastnila, kteří deklarují, že nedošlo ke kontaminaci stop a že byla dodržena veškerá opatření. Veškeré nalezené stopy jsou posílány expertnímu pracovišti na bližší zkoumání. Pokud kriminalisté naleznou drogy, pak **musí identifikovat drogu, její původ a čistotu**. V případě objevení výroby většího množství drog je důležité místo činu zajistit a vyčkat na odborníky. Veškeré stopy se dokumentují, a to prostřednictvím videozáznamu, fotografií, aby nemohlo dojít k jejich zpochybnění.

Jedním z posledních problémů vyšetřování je i spolupráce občanů s policejními orgány. V některých státech je strach z následků spolupráce s policií natolik velká, že občané odmítají jakýkoliv kontakt s policií. V této oblasti

je potřeba zapracovat na důvěře občana v jeho schopnosti změnit výsledek vyšetřování a zvýšit tak jeho zájem o další vyšetřování.

Zkratky

ČR – Česká republika

OPL – omamné a psychotropní látky

Zdroje

Bibliografické zdroje

BALOUN, V., SCHEINOST, M., *Financialcrime in the Czech Republic: itsfeatures and internationalexension*. In: van Duyne, P.C., von Lampe, K., Newel,J.L., *CriminalFinances and OrganisingCrime in Europe*, 2003. ISBN 9058500454.

BUDKA, I. a kol., *Organizovaná kriminalita II*. Praha: Policejní akademie ČR, 2006, 200 str.

DRAŠTÍK, A., FENYK, J. a kol. *Trestní řád. Komentáře*. Praha: WoltersKluwer, 2017, 2 552 str. ISBN 978-80-7552-600-7.

CHMELÍK, J. a kol. *Místo činu a znalecké dokazování*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2005. ISBN 80-86898-42-3.

CHMELÍK, J. a STRAUS, J. *Zločin bez hranic: vyšetřování terorismu a organizovaného zločinu: učebnice pro vysoké školy bezpečnostně právního a kriminalistického zaměření*. Praha: Linde, 2004. 184 str. ISBN 80-7201-480-3.

KARABEC, Z. *K právním prostředkům boje proti organizovanému zločinu*. Trestní právo, 1999, 10 str. ISSN 1211-2860.

KENNEY, D. J., FICKENAUER, J. O., *OrganizedCrime in America*. Cengage Learning, 1995. 412 p. ISBN 978-0534247027.

KONRÁD, Z. a kol. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*.Plzeň: Aleš Čeněk s. r. o., 2015. 416 str. ISBN 978-80-7380-547-0.

KUCHTA, J., VÁLKOVÁ, H. a kol. *Základy kriminologie a trestní politiky*. Praha: C.H. Beck, 2005. 544 str. ISBN 80-7179-813-4.

MAREŠOVÁ, A. a kol. *Kriminalita v roce 2005*. Praha: IKSP, 2006. 158 str. ISBN80-7338-051-X.

MUSIL, J. in NOVOTNÝ, O. a kol. *Kriminologie*. Praha: ASPI, 2004, 451 str. ISBN 80-7357-026-2.

NĚMEC, M. *Mafie a zločinecké gangy: aktuální problémy vzniku, výskytu a působení zločineckých gangů a mafií a boj proti nim*. Praha: Eurounion, 2003. 309 str. ISBN 80-7317-026-4.

PRESL, J. *Drogová závislost*. Praha: Maxdorf, 1994. 86 str. ISBN 80-85800-18-7.

STRAUS, J. *Kriminalistická metodika*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014. 308 str. ISBN 978-80-7380-124-3.

STRAUS, J. a kol. *Kriminalistická technika*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, 448 str. ISBN 978-80-7380-409-1.

STRAUS, J. a kol. *Metodika vyšetřování drogové kriminality*. Policejní akademie ČR, Praha, 2006. 47 str. ISBN 80-7251-219-6.

VALÍČEK, P. *Rostlinné a omamné drogy*. Benešov: Start, 2000. 191 str. ISBN 80-86231-09-7.

ZÁBRANSKÝ, T. *Drogová epidemiologie*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2003. 95 str. ISBN 80-244-0709-4.

Internetové zdroje

CELNÍ SPRÁVA. *Trend pašování drog v zásilkách narůstá* [online]. 2019 [cit. 14. 1. 2022]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/celni-urad-praha-ruzyne/tiskove-zpravy/2019/Stranky/trend-pasovani-drog-v-zasilkach-narusta.aspx>

ČÍRTKOVÁ, L. a PORADA, V. *Paměťové stopy v kriminalistické teorii a forenzně psychologických aplikacích* [online]. Soudní inženýrství. [cit. 3. 1. 2022]. <http://www.sinz.cz/archiv/docs/si-2005-03-161-168.pdf>

DROGY-INFO. *Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2019*[online]. 2020 [cit. 10. 11. 2021]. Dostupné z: https://www.drogy-info.cz/data/obj_files/33369/1073/VZdrogy2019_www_fin.pdf

EPRAVO. *Trestné činy související s drogami*[online]. Praha: EPRAVO.CZ, 2002 [cit. 10. 1. 2022]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/trestne-ciny-souvisejici-s-drogami-15570.html>

HEJDUK, M. *Kriminalistické aspekty odhalování, prověřování a vyšetřování počítačové mravnostní kriminality*[online]. Bezpečnostní teorie a praxe 1/2021 vědecký článek, 18 str. [cit.10. 11. 2021]. Dostupné z: <https://veda.polac.cz/wp-content/uploads/2021/04/Kriminalisticke-aspekty-odhalovani-proverovani-a-vysetrovani-pocitacove-mravnostni-kriminality.pdf>

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Možnosti zjišťování míry a struktury sekundární drogové kriminality v podmínkách České republiky*[online]. 2021 [cit. 19. 11. 2021]. Dostupné z:<https://www.mvcr.cz/webpm/clanek/moznosti-zjistovani-miry-a-struktury-sekundarni-drogove-kriminality-v-podminkach-ceske-republiky.aspx>

MORAVSKOSLEZSKÝ DENÍK. *Policie v Ostravě zadržela drogové dealery. Pervitin vařili v centru města*[online]. 2021 [cit. 19. 11. 2021]. Dostupné z:<https://moravskoslezsky.denik.cz/zlociny-a-soudy/podivejte-policie-v-ostrove-zadrzela-drogove-dealery-pervitin-varili-v-centru-20.html>

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Co je organizovaný zločin?* [online]. 2016 [cit.19. 11. 2021]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/co-je-organizovany-zlocin.aspx>

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Výroční zpráva Národní protidrogové centrály za rok 2020*[online]. 2021 [cit. 15. 12. 2021]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/soubor/vyrocní-zprava-npc-2020.aspx>

PORADA, V. a kol. *Vyhledávání a zajišťování kriminalistických stop na místě činu*[online]. 2005[cit. 14. 1. 2022]. Dostupné z: <http://www.sinz.cz/archiv/docs/si-2004-06-312-328.pdf>

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČR. *Přepis 141/1961 Sb.*[online].
[cit. 17. 12. 2021]. Dostupné z:
<https://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?r=1961&cz=141>

TRESTNÍ ŘÁD. *Zajištění věcí důležitých pro trestní řízení*[online]. 2021 [cit. 17. 12. 2021]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/zakony/141-1961-trestni-rad/cast-1-hlava-4-oddil-4/>

VICHLENDÁ, M. *Kriminalistika*[online]. Karviná, 2011. str. 418 [cit. 3. 1. 2022].
Dostupné z: <https://www.sosoom-zlin.cz/media/skripta/kriminalistika.pdf>

ZÁKONY PRO LIDI. *Zákon č. 40/2009 Sb.*[online]. 2021 [cit. 10. 11. 2021].
Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>

Seznam grafů

Graf č. 1: Podíl zjištěných primárních drogových trestných činů na celkové kriminalitě v ČR v roce 2019 (v %)	18
Graf č. 2: Počet trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu a dalších drog v ČR v roce 2019	20
Graf č. 3: Vývoj celkového zadrženého množství drog v tuzemsku v letech 2010–2020	21
Graf č. 4: Nejčastější pachatelé drogové kriminality podle státní příslušnosti v ČR v roce 2020	22
Graf č. 5: Nejčastější pachatelé drogové kriminality podle krajů v ČR v roce 2020	23

Seznam příloh

Příloha č. 1: Zabavené drogy Celního úřadu Praha Ruzyně	55
Příloha č. 2: Nelegální výroba pervitinu v Ostravě	56
Příloha č. 3: Nelegální pěstírna marihuany a zabavená marihuana v Ostravě	57

Přílohy

Příloha č. 1: Zabavené drogy Celního úřadu Praha Ruzyně

Zdroj: CELNÍ SPRÁVA, 2020

Příloha č. 2: Nelegální výroba pervitinu v Ostravě

Zdroj: MORAVSKOSLEZSKÝ DENÍK, 2021

Příloha č. 3: Nelegální pěstírna marihuany a zabavená marihuana v Ostravě

Zdroj: MORAVSKOSLEZSKÝ DENÍK, 2021